

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRÁNAK
1987. ÉVI BESZÁMOLÓ JELENTÉSE
ÉS 1988. ÉVI PROGRAMJA

BUDAPEST

1988

**A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRÁNAK
1987. ÉVI BESZÁMOLÓ JELENTÉSE
ÉS 1988. ÉVI PROGRAMJA**

**BUDAPEST
1988**

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA KÖNYVTÁRA

Összeállította: Gregorovicz Anikó

ISSN 0230–7545

TARTALOMJEGYZÉK

I. A Könyvtár szervezete és irányítása	6
II. Munkafolyamatok elemzése	9
Állománygyarapítás, kiadványcsere, állomány	9
Feldolgozás	12
Olvasószolgálat	13
Raktározás	14
Dokumentáció, információ, informatika	15
Hálózati és módszertani munka	17
Reprográfiai szolgáltatások	19
Tudományos munka	19
Kiadványtevékenység	22
Nemzetközi kapcsolatok	23
Akadémiai Levéltár	29
Könyvtár és propaganda	30
III. Adatok és táblázatok	31
1. Gazdálkodás	31
1.1 Költségvetés	31
1.2 Beruházás	32
1.3 Állóeszközök	32
2. Személyzeti adatok	33
2.1 Létszám	33
2.2 Végzettség, szakképzettség	33
2.3 Besorolás, bérezés	34
2.4 Kitüntetés, jutalmazás	34
3. Állomány, gyarapodás	35
3.1 Gyarapodás szakok szerint	35
3.2 Gyarapodás eredete	36
3.3 Gyarapodás módja	36
3.4 Nemzetközi kiadványcsere forgalom	37
3.5 Nemzetközi kiadványcsere földrajzi megoszlása	37
3.6 Duplum és fölőspéldány kiajánlás	38

4. Feldolgozás	39
4.1 Könyvtári feltárás: címleírás, osztályozás	39
4.2 Katalógusépítés	39
5. Olvasószolgálat	40
5.1 Könyvtár használói	40
5.2 Használók foglalkozás szerinti megoszlása	40
5.3 Szolgáltatási alkalmak	41
5.4 Állományhasználat	41
5.5 Könyvtárközi kölcsönzés	42
5.6 Kötötetés	42
6. Dokumentáció, tájékoztatás, bibliográfia	42
6.1 Tudományszervezési dokumentáció	42
6.2 Tudományszervezési gyorstájékoztató	43
6.3 Akadémikus bibliográfia	43
6.4 MISZON	43
7. SCI Heti gépi szakirodalomfigyelés	44
7.1 Szolgáltatások előfizetési árai	44
7.2 Előfizetők száma és szolgáltatások típusainak megoszlása	45
7.3 Előfizetők főhatóság szerinti megoszlása	45
8. Hálózati és módszertani munka	46
8.1 Az MTA intézeti könyvtárainak állománya	46
8.2 Személyi ellátottság	46
8.3 Állománygyarapodás	46
8.4 Az MTAK hálózati tagkönyvtárainak megoszlása az állomány nagysága és személyi ellátottság szerint	47
8.5 Nemzetközi kiadványcsere	51
8.6 Könyvtárközi kölcsönzés	53
8.7 Olvasó- és állományforgalom	55
9. Reprográfiai szolgáltatások	57
9.1 Fototechnikai szolgáltatások	57
9.2 XEROX gyorsmásolat	57
10. Kiadványok bibliográfiája	57
11. Nemzetközi kapcsolatok	59
11.1 Külföldi kiküldetések, tanulmányutak	59
11.2 Külföldi kutatók és látogatók	60
12. Munkatársak tagsága és közreműködése testületek tevékenységében	62

13. Munkatársak publikációi	67
14. A Könyvtárról 1987-ben megjelent cikkek, kiadványismertetések	75
IV. A politikai és társadalmi szervek munkája	78
V. Áttekintés és értékelés az 1987. évi tevékenységről és az 1988. évi program	79
Rövidítések jegyzéke	81

I. A KÖNYVTÁR SZERVEZETE ÉS IRÁNYÍTÁSA

Az MTA Könyvtár szakmai tanácsadó szerve a *Könyvtári Bizottság*. A Könyvtári Bizottság tagjai a következők:

elnök:	Király István akadémikus *
társelnök:	Márta Ferenc akadémikus
	Rózsa György, a közgazdaságtud. kand.
titkár:	Gregorovicz Anikó tudományos titkár
tagok:	Braun Tibor, a kémiai tud. doktora
	Csapodi Csaba, az irodalomtud. doktora
	Garas Klára akadémikus
	Gáspár Rezső akadémikus
	Finta József akadémikus *
	Máthé Imre akadémikus
	Rejtő István, az irodalomtud. kand.
	Szabó János akadémikus
	Szabolcsi Gertrud akadémikus
	Vámos Tibor akadémikus
	Varga János, a történettud. doktora
	Villangó István, az MM főosztályvezetője
	Vekerdi László tudományos tanácsadó
állandó meghívott:	Domsa Károlyné, az MTA Könyvtár párttitkára. *

A Könyvtár *szervezetileg* igazgatóságokra, főosztályokra, osztályokra, osztályszervezeteknek megfelelő szervezeti egységekre, ezeken belül pedig csoportokra, részlegekre, továbbá közvetlenül a főigazgató irányítása alá rendelt egységekre tagolódik.

Az MTA Könyvtár főigazgatója: Rózsa György, a közgazdaságtud. kand.

Az MTA Könyvtár főigazgatóhelyettesei: Braun Tibor, a kémiai tud. doktora, c. egyetemi tanár
Rejtő István, az irodalomtud. kand.

Közvetlenül a főigazgató irányítása alá rendelt vezetők a főigazgatóhelyettesek, valamint a gazdasági igazgatóhelyettes, a Könyvtár titkársága, beleértve a személyzeti megbízottat, továbbá az alábbi szervezeti egységek:

Hálózati és Módszertani Szolgálat

vezetője: Mokányiné Nagy Katalin, a nyelvtud. kand.

Nemzetközi Csereszolgálat

vezetője: Domsa Károlyné

Szerzeményezési Osztály

vezetője: Murányi Lajos

* 1988-tól

Folyóirattár

vezetője: Büky Béláné

Tudományos Titkárság, MISZON csoport

vezetője: Gregorovicz Anikó

Gyorsmásoló Szolgálat

vezetője: Tarcsai Mihályné

Könyvtárgépesítési csoport

mb. vezetője: Füredi Mihály

A *Könyvtári Igazgatóság* Rejtő István főigazgatóhelyettes felügyelete alatt áll, szervezeti egységei:

Feldolgozó Osztály

vezetője: Darabos Pál

Címfelvételi csoport

vezetője: Bodnár Györgyné

Osztályozási csoport

vezetője: Darabos Pál

Olvasószolgálati Főosztály

vezetője: Vitályos László

Központi Olvasószolgálati Osztály

vezetője: Pétervári Lászlóné

Törökbálinti raktár

vezetője: Bacskó Antal

Könyvkötészeti csoport

vezetője: Tódor Katalin

Tájékoztatási és Bibliográfiai Osztály

vezetője: Fekete Gézané

Általános Tájékoztatási csoport

vezetője: Fekete Gézané

Kutatás-Fejlesztés Folyóirat csoport

vezetője: Balázs Péterné

Kiadványszerkesztés

vezetője: Suhai Pálné

Sokszorosító csoport

vezetője: Szondi Károly

Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye

vezetője: Fülöpné Csanak Dóra, az irodalomtud. kand.

Kézirattár

vezetője: Fülöpné Csanak Dóra

Régi Könyvek Gyűjteménye

vezetője: Ritoók Zsigmondné

Keleti Gyűjtemény

vezetője: Apor Éva

Akadémiai Levéltár

vezetője: Wojtilla Gyula, a nyelvtud. kand.

Reprográfiai Osztály

vezetője: Tőkés László

Mikrofilmtár és Fotolaboratórium

vezetője: Tőkés László

Az Informatikai Igazgatóság Braun Tibor főigazgatóhelyettes irányításával működik, szervezeti egységei:

Természettudományi Gépi Adatbázis Osztály

vezetője: Klein Ágnes

Társadalomtudományi Gépi Adatbázis Osztály

mb. vezetője: Telcs András

Számítástechnikai és Rendszerszervezési Osztály

vezetője: Békefi József

Tudományelemzési Osztály

vezetője: Schubert András

Publikációs Adatbank csoport

vezetője: Schubert András

Gazdasági Osztály

vezetője: Lajtai János gazdasági igazgatóhelyettes

Pénzügyi csoport

vezetője: Czeglédi Katalin

Számviteli csoport

vezetője: Pásztor Lajosné

Bér- és Munkaügyi csoport

vezetője: Koronváry Miklósné

Üzemeltetési csoport

vezetője: Kurucz Csaba

II. MUNKA FOLYAMATOK ELEMZÉSE

ÁLLOMÁNYGYARAPÍTÁS, KIADVÁNYCSERE, ÁLLOMÁNY

Állománygyarapítás

Az MTA Könyvtára funkciórendszerében elsődleges a gyűjteményi funkció. Az állomány 1987. évi gyarapodása meghaladja az előző évit, ami főképpen az újonnan beszerzett könyv és kézirat – régi könyv mennyiségének növekedéséből adódik. A könyvek gyarapodása 14 132 kötet volt, 821-gyel több mint tavaly. A gyarapodás emelkedése elsősorban a kötelezpéldányok és ajándékok nagyobb arányának köszönhető. Jelentősebb növekedés volt tapasztalható a kézirat – régi könyv állományban is. Csökkent viszont (27 %-kal) az új folyóiratbeszerzés és a mikrofilmek száma is. Az állomány összesen 36 014 tétellel (szemben az 1986. évi 34 080-nal), azaz 14 132 könyvvel, 5885 kötet (azaz 26 346 db) periodikával, 15 717 egységnyi kézirattal és régi könyvvel, valamint 280 mű mikrofilmjével gyarapodott (L. 3.sz. táblázat).

A gyarapodás *beszerzés módja* szerinti megoszlásban a vétel 46,1 % – könyveknél 23,5 %, folyóiratoknál 14,5 %, kéziratoknál 77,7 %; a csere 27,9 % – könyveknél 41,8 %, folyóiratoknál 69,9 %; kötelezpéldány 11,3 % – könyveknél 24,2 %, folyóiratoknál 11,2 %; ajándék 13,0 % – könyveknél 7,9 %, kéziratoknál 22,3 % (L. 3.3.sz. táblázat).

Az előző évi adatokkal összehasonlítva úgy tűnik, hogy a vétel aránya növekedett, de ez csak a kézirat – régi könyv anyagára áll, a többi dokumentumtípusnál mérsékelt visszaesés tapasztalható, egyébként ez jellemzi a cserét is, a kötelezpéldány aránya némileg növekedett.

A *gyarapodás eredete* szerint 57 % hazai, 16,9 % szocialista országból való, 26 % pedig egyéb külföldről származó. Könyveknél a dokumentumok 27,9 %-a hazai, 72,1 %-a külföldi eredetű, ebből 27 % szocialista országból való, periodikáknál 13,6 % magyar és 86,3 % külföldi, ebből 38,7 % szocialista országból származó (L. 3.2.sz. táblázat). Könyvek vonatkozásában ismét emelkedett a magyar anyag aránya, csökkent a szocialista, viszont növekedett a nyugati beszerzés. Periodikák tekintetében csupán a hazai gyarapítás emelkedett valamelyest, a külföldi aránya szinte azonos volt a tavalyival.

Vételből 3326 kötet könyv – a tavalyinál 104 kötetrel több – került állományba 5.707.494 Ft összegben, ennek 4,5 %-a volt belföldi vásárlás, a Soros Alapítványból 252 kötet érkezett 280 ezer forint értékben. A Könyvértékesítő Vállalatnak 2010 db rendelés ment ki 2.339.820 Ft értékben (ebből 173 kötet kb. 274 ezer forint értékben a Keleti Gyűjtemény rendelt). A rendelések száma 884-gyel kevesebb a tavalyinál, mivel devizahiányra hivatkozva már augusztusban nem fogadtak el rendelést. A Soros Alapítványtól 301 címet kért a Könyvtár 403.753 devizaforint értékben. A többszörös forintleértékelés és az emelkedő könyvárak miatt a külföldi beszerzésre fordítható összeg egyre jobban zsugorodik.

Vételből 1028 kötetnyi folyóirat került állományba, a növekedés jórészt az előző évben megrendelt, de csak késedelmesen beérkező folyóiratokból adódik. A 103 új cím közül 9 származik vételből.

A *nemzetközi kiadványcsere* a nehezebbé váló pénzügyi helyzetben meghatározó jelentőségű az állománygyarapításban. A partnerkapcsolatok alakulása kiegyensúlyozott: 24 szűnt meg és 24 új keletkezett. A tavalyi évhez képest, a cserében tapasztalható 110 kötetes csökkenésnek több oka van: a dráguló devizás kötetek, a periodikák nehezebb megszerzése és a cserébe küldendő magyar anyag (főképpen akadémiai folyóiratok) késedelmes megjelenése

nehezíti a rendszeres kiküldést. Az 1987. évben újonnan kiküldött folyóiratok és könyvtári kiadványok száma 46, törlésre került 63. Csere útján 70 új folyóirat (4112 kötet) került állományba, 36 %-kal kevesebb mint 1986-ban, viszont olyanok vannak közöttük, amelyeket eddig még vétel útján sem sikerült beszerezni. A Könyvtárból kiküldött kiadványok száma növekedett (nem utolsó sorban az új könyvtári kiadványok, pl. a HungInfo révén). Az MTAK 1987-ben 72 állam 1520 intézményével állt cserekapcsolatban.

A könyvcserre keretében 1987-ben 7681 kötet érkezett be, ebből állományba 5916, kiejárlásra pedig 1765 került. A könyvbeszerzés tekintetében mind a vétel, mind pedig a csere növekedett. A cserébe érkezett könyvek értéke 3 223 299 Ft volt. Jelentős mennyiségű könyv érkezett a nyugati cserepartnerektől és igen sok mű került állományba különböző duplum- és ajánlólista alapján is. A beérkezett könyvek 77 %-a került állományba.

A folyóiratállományba bekerült 103 új cím közül 70 érkezett cserébe.

A Nemzetközi Csereszolgálat 1987-ben 11 948 kiadványt expedált, ebből 3209 könyvet (362-vel többet mint 1986-ban). Az ún. megváltott folyóiratokból 88 040 Ft folyt be.

A Könyvtár állományát a kötelespéldányok is gyarapították, 1987-ben 297-tel több könyv és 122-vel több folyóirat került be ezúton.

Ajándékból 1987-ben jelentősebb növekedés a könyveknél volt tapasztalható; 342 kötet került állományba ilyen forrásból, viszont a tavalyi kiugróan nagy kézirat-ajándékozás ezúttal nem ismétlődött meg (L. 3.3.sz. táblázat).

A könyv- és folyóiratgyarapodás szakok szerinti megoszlását a 3.1.sz. táblázat mutatja be. Könyveknél alig van eltérés az előző évi adatokhoz viszonyítva – talán az irodalomtudományi szak gyarapodott egy fokkal erőteljesebben. A folyóiratoknál a tavalyi arányok érvényesek.

A gyarapítással egyidejűleg folytatódott a főlépéldányok és a duplumok kiejárlása: 277 kötet került kiejárlásra, s 3177 címről készült leírás. Újdonság, hogy a duplumkiejárlásra számítógépes program készült, amit a Szerzeményezési Osztályon elhelyezett IBM AT személyi számítógépen lehet kezelni. A folyóiratokról 2 duplumjegyzék készült (az elsőn szereplő 420 címből 70, a másodikban lévő 199 címből 67 kelt el). A 2. jegyzék címzettjeinek köre külföldi partnerekkel bővült. A felajánlott anyag 31 %-ára volt igény (tavaly: 17 %-ra), ami jelentős eredmény.

Az állomány könyv- és folyóiratgyarapítási munkájához kapcsolódik a különgyűjtemények állományfejlesztési tevékenysége.

A *Kézirattár* 1987. évi gyarapodását a 3.sz. táblázat érzékelteti; az 1986. évinél nagyobb arányú vétel jelentősen gazdagította (1986: 14 434, 1987: 15 717). A kéziratvásárlások közül megemlíthető tételek: Mihályfi Ernő hagyatéka; Bolyai Farkas levelei és beadványa. – Simonyi Henri levelei; Akadémiai fényképalbum. – Móra Ferenc: Az aranyászó bárány c. kézírata. Az ajándékok közül kiemelkedik: Bálint–Láng: Ötvennégy levél – negyvenöt válasz; Fülep Lajos levelei Beney Zsuzsának; Ujváry Sándornak írt írói levelek; Garibaldi-levél; Szélpál Árpád hagyatéka.

A régi könyv 1987. évi beszerzéseiből kiemelést érdemel: az 1848-as aprónyomtatványok (Kossuth, Honvédelmi Bizottmány, Haynau stb.) – Bod Péter: Szent Hilárius. Kolozsvár, 1746. a szerző sk. dedikációjával. – Balaeus, J. Acta Romanorum pontificum. 1560. – Melanchton, Ph.: Loci praecipui. Wittenberg, 1563. XVI. századi tudósok bejegyzéseivel.

A *Keleti Gyűjteményben* az utóbbi két évhez képest a vételből származó gyarapodás valamelyest visszaesett a rendelkezésre álló összeg reálértékének csökkenése és a könyvtárak emelkedése miatt. Azonban a csere, ajándék és egyéb forrásokból még így is 1111 db orientalisztikai tárgyú könyv érkezett be, ebből devizás rendelés 173 mű volt, összesen 273 694 Ft ér-

tékben. A kurrens folyóiratok évi gyarapodása a korábbi évekhez hasonlóan kb. 3000 füzet volt, emellett 24 új folyóirattal bővült az állomány. A kéziratok 15 000 Ft összértékben gyarapodtak: ezek teljes egészében a Tibeti Társadalomtudományi Akadémia ajándékából származnak, vételre idén nem volt lehetőség.

A *Mikrofilmtár* állománya 280 mű filmjével gyarapodott, ebből 199 saját előállítású, 34 cseréből eredő. Az előállított mikrofilmek számszerű csökkenését a nagyobb számban végzett egyéb munkák (nagyítások, reprodukciók, állománybiztosítási filmezés) okozták.

Az állományba került mikrofilmek közül az alábbiak említésre érdemesek: A Hill Monastic Manuscript Library-tól (USA) mikrofilmcsere keretében érkezett 25 ausztriai kódex mikrofilmje, Klosterneuburg, Göttweig, Bécs gyűjteményeiben található kódexek másolatával.

Helyszíni mikrofilmezés formájában készítettek felvételeket Pozsonyban akadémiai kutatásokhoz kért, de évekig építkezés miatt hozzáférhetetlen dokumentumokról a Szlovák Tudományos Akadémia Könyvtárában. Itt a volt Evangélikus Líceum állományából főleg 18–19. századi kéziratok és vegyes nyomtatványok kerültek filmre, közöttük Institoris Mihály szlovák és magyar lelkész levelezése, az 1764-es országgyűlés iratait tartalmazó "Pasquili Dietales" és a közel 200 alkalmi nyomtatványt magában foglaló "Collectio variorum carminum" c. kötet. A pozsonyi Egyetemi Könyvtárban magyar, szlovák, latin és német nyelvű irodalmi és egyháztörténeti kéziratok mikrofilmezése történt meg. A két gyűjteményben összesen 4933 felvétel (kb. 9000 oldal) készült.

A fénykép-negatív tár 26 akadémikusról készített 104 fényképfelvétellel gyarapodott.

A saját előállítású mikrofilmek mintegy 100 000 felvételt tettek ki.

A Folyóíratár és a Nemzetközi Csereszolgálat 1987 folyamán munkaerőhiány miatt nem tudta a kerdexrevízióval kapcsolatos konkrét munkát folytatni, azonban megtörtént a kerdexben szereplő utalók hasonlítása és revíziója (kb. 2000 db).

Állományvédelem, kötészet

A múlt évi restaurálások legnagyobb eredménye, hogy elkészült az A 422-es jelzetű Hagada az OSZK Restauráló laboratóriumában, s megállapodás született az A 384-es kézirat restaurálásáról. Az éves keretből 6 héber kézirat (A 119, 214, 270, 306, 453/I–II, 525) és egy régi könyv restaurálása történt meg, összesen 38 930 Ft értékben. Az év első felében lezárult a Kaufmann-gyűjtemény revíziója.

A Kézirattár anyagából 15 db könyv, 1 kódex és 25 folió levél (Széchenyi, Németh L., Ady, Petőfi stb.) restaurálása, valamint 72 mű bekötése történt meg. Folytatódott az állományvédelmi mikrofilmezés is. 1987-ben jelentősen megnövekedett a folyóirat-köttetés: 2746 kötetnyi készült el (1986: 1917).

A Kötészet tevékenységéről az 5.6.sz. táblázat ad tájékoztatást. A teljesítmény: mintegy 6600 kötet könyv és egyéb munkák: 15 kötés restaurálása, 16 bőrkötés, 2 album, 200 db akadémiai igazolvány, továbbá katalógusválasztás és számozás, brossúrák stb. készítése (L. 5.6.sz. táblázat). A nem könyvtári célra végzett munkák számlázott értéke 27 490 Ft volt. Továbbra is gondot jelent a műhelynek helyet adó ház leromlott állapotából eredő beázás, magas páratartalom.

Állomány

Az MTA Könyvtárának állománya az 1987. december 31-i állapotnak megfelelően:

961 856	kötet könyv
273 549	kötet periodika
557 266	kézirat és régi könyv
21 456	mikrofilm
<hr/>	
1 814 127	egység

FELDOLGOZÁS

1987 folyamán 13 084 kötet modern könyv címléírása és 13 186 mű szakozása, 977 keleti könyv címléírása és 628 szakozása, 93 új folyóirat címfelvétele és szakozása készült el. 88 622 cédula került beosztásra a központi katalógusba, a folyóíratárban pedig 496 db készült el és került a helyére.

A folyóiratok retrospektív feldolgozása folyamatos volt, 1659 kötet hozzáírása történt meg. A KFKK-nak ez évben csupán 1600 bejelentés ment ki (1986: 3606), ennek oka az, hogy 1987-től megváltozott a bejelentés rendje és a folyóiratok nagy része már számítógépes adatlapokon kerül feldolgozásra, ezekből 1640 készült el. A Könyvtár kurrens folyóiratállományának csaknem a fele már bekerült az NPA-ba, természetszerűen csak azokról készül hagyományos cédulabejelentés, amelyek még nem kerültek a gépi adatbázisba.

A Keleti Gyűjteményből mintegy 550 tétel kurrens folyóirat bejelentése történt meg.

A kéziratos anyagból befejeződött Eckhart Ferenc, Köhalmi Béla, Lengyel József, Domokos Sámuel, a Hajnik-Császár-család, Selényi Pál és Veres Péter hagyatékának ill. kéziratainak feldolgozása. Folytatódott a Szabolcsi Bence-hagyaték feldolgozása. Elkezdődött a Kisfaludy-Társaság és Kabdebó: Poetry of Hungary c. iratainak feldolgozása. A nyomtatott katalógusok sorozata 18. köteteként megjelent a Kézirattár Ms 1 – Ms 300 jelzetű állományának katalóguskötete. Korrigálva és névmutatózva van az 1980–1984 közötti kandidátusi és doktori disszertációk katalógusa, amely 1988 elején megjelenik. Elkészült az Ms 301 – Ms 500 jelzetű kötet kézirata. Elkészült és gépelésre kész a Veres Péter-hagyaték katalóguskötete. Folytatódott a régi magyar könyvek, antikvák és a Könyvelosztótól átvett régi könyvek feldolgozása. A Kézirattár munkatársai revideálták a disszertációanyagot, folytatták a kötés-katalógus készítését és rendezték az időrendi katalógus 1740–1783 közötti részét.

A Keleti Gyűjtemény tavalyi feldolgozási problémái megoldódtak, így az év végéig 977 cédula készült el (628 szakozással). A folyóiratok feldolgozása is folyamatos volt. Megindult a Scheiber-gyűjtemény könyvanyagának feldolgozása. Eddig 4220 latin betűs mű (4527 kötet) leírása, számozása és egyeztetése készült el, a héber nyelvű könyvek címléírásából eddig 50 egység van meg és folyamatos a levelezés rendezése is.

A mikrofilmeknek az állománybavételével egyidejűleg megtörtént a feldolgozása is.

Ha az 1986. év a feldolgozásban a változás éve (új címléírás bevezetése), akkor az 1987. év a fordulat éve volt: megszűnt a lemaradás. A feldolgozott könyvek mennyisége – 13 084 címléírás, ill. 13 186 szakozás + jóval meghaladta az előző évek tervszámát (12 000 mű), a tavalyi átmeneti visszaesésről nem is szólva. A címléíró csoport megnövekedett kapacitását (havi kb. 1200 mű) nem tudta követni a szakozó csoport tárgyszavazással bővített tevékenységgel, így február végén föl kellett függeszteni ezt a munkát (9102 tárgyszó készült el) és

vissza kellett állni a tiszta ETO osztályozásra. A 13 186 feldolgozott művel (ebből 324 rész-címes periodika) sikerült lepassztani a Szerzeményezési Osztályon évek óta felgyülemlett anyagot.

A Könyvtár korszerűsítési programja keretében már 1986-ban megindult az 1960–1985 éveket felölelő betűrendes katalógus mikrofilmlapra vétele. A fototechnikai tevékenységet előkészítő munka – a cédula revízió és -korrekció – a cédulák rossz állapota miatt a tervezettnél több munkát igényel. Az év folyamán további 880 mikrolap készült el, azaz a lezárt katalógusból az 1986-ban elkészült A–F betűk után a G, H, I, J, K, L, M, N betűk is elkészültek, további két betű anyagából is megkezdődött a fotózás.

A katalógusszekrények körüli munkával sikerült 1–1,5 évre megoldani a katalógus-fejlesztés helyigényét. 1987 végére befejeződött a régi olvasói betűrendes katalógus revíziója a mikrofilmlap katalógus előállításának előkészítése céljából, világossá vált, hogy ennél még alaposabb revízió szükséges.

1987 folyamán elkészült 4 szám az Új Külföldi Gyarapodások Jegyzékéből, ami ebben a formában 1988-tól megszűnik. A "Külföldi Időszaki Kiadványok a Magyar Könyvtárakban" c. készülő országos kiadvány preprint köteteinek ellenőrzése tovább folytatódott. 1987-ben 4 kötet érkezett 481 oldal terjedelemben (50, 51, 53, 55.sz.).

A Könyvtár feldolgozó és katalógusépítő munkáját részletezi a 4.1. és a 4.2.sz. táblázat.

OLVASÓSZOLGÁLAT

Olvasó és állományforgalom

Az Olvasószolgálat az előző évihez hasonlóan szolgálta ki az olvasóit (az állomány többsége külső raktárakból 1 napi várakozással jut a kezükbe).

A *beiratkozott olvasók száma* csökkent – 3689 fő (1986: 4146). A *szolgáltatási alkalmak száma* – a Keleti Gyűjteményt és a modern könyv helyben olvasását kivéve – ismét csökkent. Ez – a tavalyihoz hasonlóan – a hosszú várakozási idő és a kutatók más jellegű elfoglaltságának fokozódásával magyarázható.

A periodika-használat teljes képet akkor ad, ha a szolgáltatási alkalmakhoz, ill. az állományhasználathoz hozzájön a xerox- és a fotózási alkalmak száma is, így az alkalmak együttes száma 11 092 (1,6 %-os visszaesés), ugyanez vonatkozik a kéziratos anyagok használatára is (L. 5.3.sz. táblázat).

Az *állományhasználati adatokból* (L. 5.4.sz. táblázat) kitűnik, hogy a könyvhasználat és a mikrofilmhasználat csökkent, a periodikáké a kéziratos anyagok és a keleti dokumentumoké valamelyest növekedett. A periodikák együttes használata egységnyi értéke 76 804 volt (38 %-os növekedés), ami idén is az NPA munkálatok fokozódásának következménye. A használók tudományos fokozata ill. foglalkozás szerinti százalékos megoszlását az 5.2.sz. táblázat mutatja; látható, hogy az előző évihez viszonyítva nincs jelentős változás.

Az Olvasószolgálat feladata – a rutinmunkán kívül – az új Könyvtár épületében elhelyezendő *központi segédkönyvtár* kialakítása: az összeállítás katalóguscédulákon megtörtént, a szakok lektorálásával együtt. Az Olvasószolgálat egész éven át figyelemmel kísérte az építkezés raktári és olvasószolgálati részének kialakítását.

Szolgáltatások

A Könyvtár alapvető hagyományos szolgáltatásairól – helybenolvasás, kölcsönzés – az állományforgalommal kapcsolatban esett szó. Ezek az adatok a saját állományból szolgáltatott dokumentumokra vonatkoznak. Jelentős segítséget nyújt a Könyvtár az olvasóinak a könyvtárközi kölcsönzéssel; 1987-ben a kért könyvek száma növekedett, a kiadottaké pedig csökkent (L. 5.5.sz. táblázat). A periodikák xeroxoztatása némileg csökkent, a kéziratos anyagoké nőtt.

Az olvasók az új könyvekről az Új Külföldi Gyarapodási Jegyzékből és a személyre küldött figyelőkartonos szolgáltatás révén tájékozódhatnak (utóbbit 149 kutató 895 téma figyelésére veszi igénybe).

Az olvasók magasabb szintű kiszolgálását célzó gépesítési program keretében az Olvasószolgálat az év végén egy CD-ROM berendezést helyezett üzembe, amelyen kompakt lemezzel a Grolier Electronic Encyclopedia, McGraw-Hill Concise Encyclopedia of Science and Technology, McGraw-Hill Dictionary of Scientific and Technical Terms, valamint az Ulrich's Periodical Directory férhető hozzá.

RAKTÁROZÁS

1987-ben is a könyvállomány háromnegyed része külső raktárakban volt. A *törökbálinti raktárban* a tavalyi kemény tél károkat okozott. A fűtőtest két ízben szétfagyott és így a víz elöntötte a raktár egy részét. A helyreállítás és az óvintézkedések megtörténtek, a beázó tetőszerkezetet még mindig nem javították meg és a raktár légállapota sem kielégítő.

A raktári dolgozók folytatták a Nemzeti Casino könyveinek, a régi szakok katalóguscélulái xerox-másolatainak rendezését.

A raktárban az akadémiai tartalék 5423 db folyóirattal (856.196 Ft értékben) és 3245 db könyvvel (866.433 Ft értékben) gyarapodott. A tartalékból 1742 db könyvet (507.363 Ft értékben) és 756 folyóiratot (98.179 Ft értékben) adott át a raktár csere céljára. A könyvtári kiadványok száma 908 darabbal (72.324 Ft értékben) gyarapodott. A raktár használati forgalomra beküldött 2706 kötet könyvet, 2776 kötet folyóiratot, 1612 keleti könyvet, 633 kötet disszertációt, összesen 7727 kötetet és 10 doboz levéltári anyagot.

Az év folyamán újból helyet kellett csinálni a legújabb szerzeményeknek, ez okból 410 pm. könyv került ki az Újpesti-rakpartra. Ebből a raktárból olvasói kérésre összesen 8922 kötetet kellett behozni.

A Keleti Gyűjteményben a feldolgozott anyag folyamatosan a 3. emeleti raktárba került, ehhez azonban mintegy 4000 kötetet át kellett rakni (kb. 350 folyóméter). Év közben került beszállításra a Scheiber-gyűjtemény egy részlete és Ligeti Lajos kéziratának a lakáson maradt része. Az előbbi az Akadémia u. 11-be, az utóbbi a 3. emeleti raktárban lett elhelyezve. A kötetelés adatai a Könyvkötészetnél találhatók, mennyisége a sokévi átlag szerint alakult.

A Kézirattárban is folytak raktári munkák, referenzskönyv-raktár átrendezés, anyagok kiemelése stb.

A Folyóirattár az ún. boros pincében 160 pfm anyagot rakott át helynyerés céljából, régi szakokból meglévő ömlesztett anyagot előrendezett.

DOKUMENTÁCIÓ, INFORMÁCIÓ, INFORMATIKA

A Könyvtár gyűjteményi funkciójához kapcsolódik a tudományos információs funkciója: a saját állomány, a dokumentációs munka, a korszerű és egyre bővülő szakirodalmi információcsere és információszolgáltatások biztosítják a felhasználók megfelelő információellátását.

Szakirodalmi informatikai tevékenység

1987-ben a Természettudományi Gépi Adatbázisok Osztálya tovább folytatta az ISI adatbázisain alapuló szolgáltatásokat. Öt szolgáltatástípusban kaptak a megrendelők számítógépes szakirodalmi információt.

1987-ben a megrendelők először vették igénybe az előző év végén meghirdetett BIO-MIX szolgáltatást. Az új szolgáltatás 229 témában – a biotechnológia, biokémia, molekuláris genetika és a molekuláris biológia területén – ad szakirodalmi információt. BIO-MIX megrendelést 3 fő vett igénybe 7 témában.

Az év során 44 db új ASCA profil készült 1997 kérdéssel. 1987 folyamán 562 ASCA profil futott 425 megrendelőnek. ASCATOPICS szolgáltatást 195 fő vett igénybe 341 témában. Folyóírat tartalomjegyzék figyelést 125 fő rendelt, akik összesen 882 db folyóíratot figyeltettek. Publikációs tevékenységet illetve idézettségfigyelést 106 fő vett igénybe 722 név esetében.

A szolgáltatások évi előfizetési árai a 7.1.sz. táblázatban találhatók. Az árak változatlanok voltak az előző évihez képest. A heti gépi szakirodalomfigyelési szolgáltatások teljes árbevétele 1987-ben 6 405 561 Ft volt.

Az elmúlt évben 693 megrendelő vette igénybe a gépi szolgáltatásokat. A megrendelők főhatóság szerinti megoszlása a 7.3.sz. táblázatban található. Az MTA rendes és levelező tagjainak az MTA főtitkára által felajánlott térítésmentes szolgáltatását 45 fő (394 180 Ft) vette igénybe.

Az Informatikai Olvasóteremben található köteteket 620 fő használta. A magas számot az OTKA pályázatokhoz bekért hivatkozási jegyzékek összeállítása eredményezte.

1987-ben három új szolgáltatás került meghirdetésre. A BITS válogatott, retrospektív témabibliográfia adott témában. Az "AIDS – MONITOR" válogatott témabibliográfia az AIDS legfrissebb tudományos híreiből. A "Válogatott tudományos sajtóvisszhang az oxid – szuperoxidokról" egy megrendelhető cikkgyűjtemény. 1987 végén meghirdetésre került az ASCA/ASCATOPICS floppy-lemezen tárolt változata.

Tudományszervezési dokumentáció, tájékoztatás

A tudományszervezési dokumentációs munka keretében megjelent a *Kutatás-Fejlesztés* 27. évfolyama 37,7 ív terjedelemben. Tartalmilag a szemlék, referátumok, figyelők a tudománypolitika, kutatásszervezés kérdéseit, a témához tartozó események, konferenciák anyagait ölelik fel hazai és külföldi vonatkozásban. A terjesztési adatok nem változtak, a megjelenő 800 példányból mintegy 700 példány kerül előfizetés és csere útján a megrendelőkhoz.

Folytatódott a *gyorstájékoztatói szolgáltatás*, mely a tudományos kutatás tervezése, szervezése, igazgatása témakörében összegyűlt nemzetközi bibliográfiai címanyagon alapul. A szolgáltatás keretében személyre szóló témafigyelést biztosított a Könyvtár, témánként

800 Ft-os előfizetési díj mellett, illetve egy igen szűk kör részére térítésmentesen. A havonta postázott, tömör ismertetéssel ellátott címanyagot 34 megrendelő vette igénybe. A megrendelt témák száma 144, a kiküldött annotált bibliográfiai tételek száma 13 732.

A *hagyományos tájékoztató munka* keretében irodalomkutatót, bibliográfiai összeállításokat készített az osztály. Megválaszolta a feltett kérdéseket, konzultációk formájában adott tájékoztatásokat, főleg bibliográfiai forrásokra vonatkozóan. Folytatódott az *akadémikus bibliográfia* gyűjtése. Ez a speciális tájékoztatási forrás az év során 2218 tétellel gyarapodott, mintegy 220 akadémiai tag publikációinak figyelemmel való kísérésével.

Információs együttműködés

A szakirodalmi információellátás javításához és kibővítéséhez az MTA Könyvtára a hazai és a külföldi információs rendszerekben való részvételével ill. annak igénybe vételével, a könyvtári kapcsolatok kiszélesítésével, új szolgáltatások és gépi adatbázisok bevezetésével ill. használatával járul hozzá. A hazai számítógépes társadalomtudományi információs és dokumentációs rendszerek támogatására hivatott TIM (Társadalomtudományi Információs Munkacsoport) legnagyobb eredménye, hogy az OTKA II pályázatban a TIM-tagkönyvtárak mintegy 50 millió forintot kaptak (a könyvtárak országosan 66 milliót). Helyesnek bizonyult a három-központú számítógépes szakirodalmi információs hálózat kialakítását célzó pályázat benyújtása, mert az MTA–MM közös pályázata eredményeképpen mind az MTAK, mind az OSZK 21,8 millió forintot kapott központi célú számítógépes információs hálózat vagy rendszer kialakítására, nagyobb teljesítményű számítógép beszerzésére. Ennek nyomán lehetővé vált 3 millió dolláros világbanki hitelkonstrukcióval a KF Infrastruktúra Kft. megalakítása (SZTAKI, OSZK, MTAK). Az 1990-ig folyósítandó OTKA pénz gépbeszerzések, programok, a hálózat kialakítását szolgálja. – Az MTAK szervezte a TIM-tagok szakmai fórumokon, külföldi szakemberek előadásain való részvételét is.

Az MTAK külföldi ill. nemzetközi együttműködéséről az Együttműködési programok c. fejezet tájékoztat.

Információ- és könyvtárgépesítés

1987-ben a könyvtár új épületével kapcsolatos teendők mellett kiemelt figyelmet kapott a frissen beindult könyvtárgépesítési program. Ez az év fordulatot hozott a Könyvtár számítógép-ellátásában: a személyi számítógépek száma 12-re emelkedett (tavaly: 3 db), ezek OTKA pályázatból, Soros Alapítványból, UNESCO forrásból és saját beszerzésből származnak. Az összes gép IBM vagy azzal kompatibilis. Az év végén megérkeztek és rögtön működni kezdtek a CD-ROM berendezések (2 db), részben az Olvasószolgálatban látnak el reference-szolgálatot, részben – az amerikai Dissertation Abstracts adatbázisból szakirodalmi információszolgáltatás előkészületei folytak. Ugyancsak 1987-ben történtek intézkedések egy Hewlett-Pakhard Laiser Printer beszerzésére (ez 1988 februárjában került a helyére), hogy ott a kiadványügy javát szolgálja.

A könyvtári folyamatok gépesítésének előkészítésére és bevezetésére létrejött a főigazgató irányítása alá tartozó Könyvtárgépesítési csoport. A gépesítési csoport alapvető feladatai: a szerzeményezés, a könyvcseré, a katalógusépítés, az olvasószolgálat és a folyóirattár munkájának számítógéppel való segítése, a könyvtári munkafolyamatok számítástechnikai szempontú leírása, az ezzel kapcsolatos rendszerszervezési és programozási feladatok elvégzése,

a jövőbeni gépi katalógus szakozási problémáinak tudományos vizsgálata. A csoport vezetője részt vett az MTAK gépesítéssel kapcsolatos pályázatainak előkészítésében és végrehajtásában, valamint az MTAK költözésével kapcsolatos számítástechnikai problémák egyeztetésében. Ugyancsak a gépesítési csoport feladata az MTAK dolgozóinak számítástechnikai felkészítése és továbbképzése is. Ennek keretében 1987. december 1–11 között sor került az MTAK első számítógépes alaptanfolyamára 23 munkatárs részvételével. 1988-ban a tanfolyam megismétlése révén valamennyi érdeklődő munkatárs megismerkedhet a számítástechnika alapjaival. A csoport számítógépre vitte a Szerzeményezési Osztályon elhelyezett gépen a duplumkijárlást és előkészítette az Olvasószolgálaton a gépesített kölcsönzési rendszer befogadását, amelyre 1988-ban kerül sor.

Az Informatikai Igazgatósághoz tartozó Társadalomtudományi Gépi Adatbázis Osztály két feladatot lát el: a MISZON AIR segítségével társadalomtudományi szakirodalmi szolgáltatást végez a moszkvai központi adatbázisból, a volumene – különböző nehézségek miatt – nem kielégítő. Hosszas előkészítő munka után novemberben megérkeztek a CD-ROM olvasó berendezések és lemezek több célú felhasználásra (olvasótermi reference, információszolgáltatás). Az Osztály ellátta a hazai felhasználói kör tájékoztatását (bemutatók, szórólapok kiküldése, cikkek révén). Az Olvasószolgálat és a Folyóíratár munkatársai megismerkedtek a berendezés kezelésével. Az olvasószolgálati felhasználásról már volt szó; a Dissertation Abstracts Ondisk az amerikai egyetemeken megírt PhD disszertációk annotációit tartalmazza interdiszciplináris adatbázist képezve, amiből a megrendelők offline, később online szakirodalmi információ szolgáltatást kapnak. Az eredeti munka megszerzésére a Kultúra Vállalat bevonásával szerződést kötött a Könyvtár és letétbe helyezett bizonyos dollár összeget a University Microfilms International cégnél.

HÁLÓZATI ÉS MÓDSZERTANI MUNKA

A Hálózati és Módszertani Szolgálatához tartozó intézeti könyvtárak száma negyvennyolcra módosult. Nem tagja többé a hálózatnak a Közgazdaságtudományi Intézet Ökonometriai Laboratóriumának könyvtára. A kiválás oka: a nevezett laboratóriumot a Makroökonómiai Modellezési Társulathoz csatolták. Megváltozott az intézet – s ezáltal a könyvtárak – neve: az Ipargazdasági Intézet könyvtárát ma Ipar- és Vállalatgazdaság-kutató Intézet könyvtárának, az Izotóp Intézetét pedig Izotóp Kutatóintézet könyvtárának nevezik.

A húsz társadalomtudományi profilú kutatóintézeti könyvtár 1987. évi gyarapodása 23 675, a huszonnyolc természettudományi profilúé 23 884, tehát a hálózaté összesen 47 559 könyvtári egység. Az állomány gyarapítására fordított összeg 9.102.127 Ft, ill. 65.308.493 Ft, azaz összesen 74.410.620 forint.

A HMSZ-hez tartozó intézeti könyvtárak összállománya 1987. december 31-én 1 588 885 könyvtári egység volt.

A könyvtárak – egyre szűkülő anyagi lehetőségeik miatt kénytelenek mindinkább csökkenteni könyvrendeléseik mennyiségét. Az elmúlt évben az intézeti könyvtárak 2437 tételből álló könyvrendelést küldtek be a HMSZ-hez 6 738 390 Ft értékben. Nyolc könyvtár 1987-ben nem rendelhetett egyetlen nyugati könyvet sem, s egy könyvtár csak a Soros Alapítvány révén juthatott devizás könyvekhez. Egyre kevesebb intézeti könyvtár él a Soros Alapítvány nyújtotta könyvrendeléssel. Ez – többek között – azzal magyarázható, hogy hosszú a megrendelések átfutási ideje (két éves késéssel is érkeznek könyvek), több tárgykörben hiányzik a meg-

rendelhető könyvek katalógusa, s nem mindig érkezik meg a megrendelt anyag stb. Míg 1986-ban az intézeti könyvtárak 282 tételből álló könyvrendelést küldtek be (a HMSZ továbbításával) a Soros Alapítványhoz, ez a szám 1987-ben 39-re zsugorodott.

A HMSZ idejekorán továbbította a HELIR-hez az intézeti könyvtáraink 1988. évre szóló 2575 tételű, 51.835.765 Ft értékű folyóirat rendeléseit. Megjegyzendő, hogy a természettudományi intézetek egy folyóiratra átlagosan 26 000, a társadalomtudományiak átlagban véve 6.400 forintot költöttek. Az előbbiek 1800, az utóbbiak mindössze 775 címet rendeltek. Azért, hogy a folyóiratok előfizetése elfogadható szinten maradjon, a hálózati könyvtárak kénytelenek csökkenteni a beszerzendő könyvek számát. A folyóiratok jelentős része viszont késve érkezik meg a megrendelőkhöz, illetőleg el sem ér hozzájuk.

Az előző éveknek megfelelően haladtak a HMSZ szakmai-módszertani munkálatai. Folytatódott az intézeti könyvtárak rendszeres látogatása. A Szolgálat folyamatosan továbbította az OSZK Könyvek Központi Katalógusához a könyvtárak külföldi könyvgyarapodását jelző katalóguscéduláit, valamint folytatta az OSZK KFK részére preprint ellenőrzési-javítási munkáját; 208 folyóiratcím behasonlítását végezte el. Az intézeti könyvtárak folyamatosan jelentették a visszaigazoló listákon folyóirat-gyarapodásukat a Nemzetközi Periodika Alapnak. A HMSZ tovább építette, ill. befejezte az akadémiai intézeti könyvtárak teljes külföldi folyóirat-állományát tükröző hálózati központi katalógusát. Ez a katalógus feltárja az intézetek folyóirat-állományát a külföldi folyóiratok bejelentésének 183/1960.MM számú miniszteri utasítással történt szabályozástól napjainkig. (A Nemzetközi Periodika Alap számítógépes adatbankja 1981-től rögzíti a folyóirat-állományt.) Az akadémiai intézeti könyvtárak teljes külföldi folyóirat-állományát felölelő hálózati központi katalógusa rövidesen igazi helyére, a folyóirat-olvasószolgálatra kerül, így az olvasók kellően tájékozódhatnak az intézeti könyvtárak gazdag folyóirat-állományáról.

A Szolgálat befejezte a hálózati kurrens külföldi folyóirat-katalógus átépítését is, ezentúl tehát az érdeklődők pontosan informálódhatnak mind az új megrendelésekről, mind a lemondásokról, ill. címváltozásokról.

A HMSZ tizenkét tagkönyvtárának nyújtott módszertani segítséget az állományrevízió megszervezéséhez, majd selejtezéséhez. A Szolgálat ismét kiadta a hálózati könyvtárak javított címjegyzékét.

Az 1987. május 28-án megtartott évi hálózati értekezletnek a Néprajzi Kutatócsoport adott otthont.

A HMSZ továbbképző programjának keretében dr. Bodnár Györgyné, az MTAK Feldolgozó Osztályának csoportvezetője körültekintő gondossággal előkészített, gyakorlati példamegoldásokkal egybekötött konzultációkat tartott az új címleírási szabványról.

A Szolgálat ösztönzésére három intézeti munkatárs végezte el az OMIKK és az Idegen Nyelvi Továbbképző Központ angol-orosz nyelvű kondicionáló és egyben informatikai tanulmányát.

A HMSZ könyvtárlátogatást szervezett az OMIKK-ba, ahol a résztvevők megismerkedtek az intézmény tevékenységével.

A Hálózati Módszertani Szolgálat kérésére a társadalomtudományi intézetek könyvtárvezetői gazdag anyagot küldtek be továbbítás végett a Moszkvában megrendezett MISZON-kiállításra. Szervezésében a hálózati könyvtárak munkatársai és a téma iránt érdeklődő kutatók tájékoztatót hallgattak meg a CD-ROM alapú adatbázisok alkalmazásáról az MTA Könyvtárában. (Előadó dr. Telcs András, az MTAK Társadalomtudományi Gépi Adatbázis Osztály mb. vezetője.)

A Szolgálat erre a tanévre is megszervezte – az OMIKK-kal közösen – a középfokú képesítést nyújtó könyvtárkezelői tanfolyamot; s ezt elvégezte hat intézeti könyvtári munkatárs is, ketten pedig egyetemi diplomát szereztek.

Az intézeti könyvtárak dolgozói közül többen kaptak különböző kitüntetések. Törzsök Vilma (Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet könyvtára) Április 4. Erdemrendben részesült. Heleszta Sándorné (Szociológiai Kutatóintézet könyvtára), Simonfai Lászlóné (Földrajztudományi Kutatóintézet könyvtára), Üvegesné Hornyák Mária (Mezőgazdasági Kutatóintézet könyvtára) Szocialista Kultúráért kitüntetést kapott. Bakos Éva (Központi Kémiai Kutatóintézet könyvtára), Dékány Endre (Irodalomtudományi Intézet könyvtára), Sándor Annamária (Történettudományi Intézet könyvtára), Simor Tamásné (Világgazdasági Kutatóintézet könyvtára) Kiváló Munkáért kitüntetésben részesült.

REPROGRÁFIAI SZOLGÁLTATÁSOK

Fototechnikai szolgáltatások

A fotolabor valamennyi akadémiai könyvtári állományra vonatkozó megrendelést teljesített, akadémiai kutatások esetében hozott dokumentumokról is készített felvételeket. A munkatársak házon kívül (Egyetemi Könyvtár, Esztergom stb.) és külföldön is filmeztek, részleteket l. Állománygyarapodás c. fejezetben. A Mikrofilmtár a microfiche-programban is közreműködött.

Elektrosztatikus gyorsmásolás

Az 1987. évben a Gyorsmásoló Szolgálat 932 921 db xeroxmásolatot készített el. Ebből 395 926 db az MTA Hivatala, 233 869 db az MTA Könyvtára, a többi az MTA intézetek, kutatók, aspiránsok megrendelésére készült.

Tovább folytatódott a "Müncheni katalógus" céduláinak xeroxing, melyből az idén 51 331 db, míg a Gulyás Pál Eletrajzi Adattár számára 4908 cédula másolata készült el.

A Gyorsmásoló Szolgálat valamennyi saját állományra és más hozott anyagra vonatkozó megrendelést teljesített. 1987-ben az előző évinél több, 7719 megrendelő igénye teljesült.

TUDOMÁNYOS MUNKA

A tudományos tevékenység igen jelentős szerepet tölt be az MTAK életében. A Könyvtár, valamint a munkatársak részt vesznek országos kutatási programokban, tárca-szintű feladatok megoldásában, informatikai kutatásokban és az egyéni érdeklődésüknek megfelelő kutatói munkában. Ehhez kapcsolódik publikációs tevékenységük, továbbá különböző hazai és külföldi bizottságokban való közreműködésük, szakmai konferenciákon és tanácskozásokon való részvételük, szakértői és oktató munkájuk (l. a vonatkozó fejezeteket).

Kutatási programok

Az MTAK részt vesz a Kulturális és történelmi emlékeink feltárása, nyilvántartása és kiadása c. kutatási főirány megvalósításában. A kutatómunkán túl továbbra is ellátja a főirány

kiadványprogramjának nyomdai kivitelezését. Gondoza a Mikszáth Kálmán összes műveinek kritikai kiadását, továbbá elvégzi Gulyás Pál életrajzi adatgyűjteményével kapcsolatos szerkesztési és kiadás-előkészítési munkákat.

Mikszáth Kálmán Összes Műveinek kritikai kiadásával kapcsolatos textológiai munkák eredményeként az év folyamán befejeződött a sorozat 79. kötetének (Cikkek és karcolatok XXIX., sajtó alá rendezte Kroó András–Rejtő István) korrektúrája és ezzel párhuzamosan a sorozat 80. kötetének (Cikkek és karcolatok XXX., sajtó alá rendezte Rejtő István–Suhai Pál) nyomdai munkálatai is lezárultak. Az MKÖM 79., 80. kötet 1987-es impresszummal meg is jelent. – Az év folyamán átesett a lektori ellenőrzésen a S.Fürth Éva és Rejtő István gondozásában készülő MKÖM 83. kötete (Cikkek és karcolatok XXXIII.), a lektori észrevételek alapján megtörténtek a javítások a kéziratban, amely 1987 júliusában a belső kiadói szerkesztésen is túljutva a nyomdába került.

Folytatódott az MKÖM 84. kötet (Pétervári Lászlóné és Rejtő István) és MKÖM 85. kötet (Sz. Garai Judit és Rejtő István) sajtó alá rendezési munkája.

A *Gulyás Pál-féle életrajzi adatgyűjtemény* állagmegőrzési munkái során 1987 végéig 2272 xerox oldal készült el a K-betűs cédulákból. 1987-ben 42,96 szerzői ív szerkesztése történt meg, ami azt jelenti, hogy jelenleg 425,9 szerzői ív kiadásra kész.

Az MTA Könyvtárban folyó tudományos munkának jelentős részét képezte az Informatikai Igazgatóság Tudományelemzési Osztályán végzett *tudományelemzési és -metriai program*, amely a kutatás mellett szolgáltatásokat és kiadói tevékenységet is tartalmaz. Ez a tevékenység az alábbiakban foglalható össze:

1. A hazai természettudományos alap kutatás mutatószámainak kidolgozása és folyamatos publikálása, ill. azok nemzetközi viszonyítása.

– Elkészült az összehasonlító tudánymetriai mutatószámok 1981–1985. évi gyűjteményének számítógépes változata.

– Folytatódott az MTA és a Finn Műszaki Kutatási Központ (VTT) kutatási tevékenységének összehasonlító tudánymetriai elemzése.

2. Az MTA természettudományi, műszaki, orvostudományi és agrártudományi kutatóhelyein folyó tudományos publikációs tevékenység elemzése és értékelése. Ezzel kapcsolatos mutatószámok kidolgozása és publikálása.

– A Science Citation Index adatbázis adatai alapján mikroszámítógépes nyilvántartás készült – a teljes magyar természettudományi kutatás részeként – az MTA kutatóhelyeinek 1981–1985. évi publikációs tevékenységéről.

3. A hazai természettudományos alap kutatás minőségi jellemzésével kapcsolatos összehasonlító elemzések és értékelések készítése.

– Elkészült az 1987. évi OTKA mintegy 1000 pályázatának tudánymetriai értékelése.

4. A tudományos kutatási tevékenység működési mechanizmusával kapcsolatos kvantitativ módszereket alkalmazó kutatás.

– Tovább folytak a tudánymetriai módszerek valószínűség-számítási megalapozásával kapcsolatos kutatások.

5. Az MTA kutatásirányítási elméletét és gyakorlatát szolgáló számítógépes "MTA Központi Publikációs Adatbank" megtervezése, felépítése, karbantartása és üzemeltetése.

– Megkezdődött az Adatbank mikroszámítógépes változatának előkészítése és próbaüzemeltetése. Az MTA 1987. évi közgyűlése alkalmából sikeres bemutatóra került sor.

6. Tudománymetriai kutatás természettudományos szakterületek elemzésére.

– Kidolgozásra került 128 természettudományos szakterület idézettségi "mérceje", amely segédeszközüll szolgál országok, intézmények, kutatócsoportok tevékenységének idézettség szerinti értékeléséhez.

7. A "Scientometrics" című nemzetközi tudományos folyóirat létesítése és szerkesztése.

– Megjelent a folyóirat 11. és 12. kötete.

– "World flash of basic research" címmel rendszeres rovat indult a folyóiratban a nemzetközi összehasonlító tudománymetriai mutatószámok közlésére.

Egyéni kutatások

Az előzőekben bemutatott témákon kívül a Könyvtár támogatja az egyéni érdeklődésnek és az intézeti célkitűzéseknek megfelelő szakirodalmi, tudománytörténeti és forrásfeltáró kutatásokat, amelyeknek témaköre felöleli az irodalomtudomány, ókortudomány, orientalisztika, történettudomány, könyvtártörténet területeit.

A kutatások egy része tudományos fokozat vagy egyetemi doktori cím elérése érdekében folyt. *Vargyas Péter* az 1985-ben elkészült, az asszirológia tárgykörében megírt kandidátusi értekezését 1987 júniusában nyilvános vitában megvédte. *Apor Éva* a perzsa felvilágosodás kezdetei témakörből készülő kandidátusi disszertációján dolgozott.

Az 1987-es évben folytatódtak *Mázi Béla* (Dessewffy Emil politikai pályája), *Pálfalvi Lajos* (Gombrowicz prózája), *Káldos János* (Enyedi György széphistóriájának szövegahagyományja) és *Pesthy Mónika* (Originés herménus) egyetemi doktori disszertációinak munkálatai.

Tovább haladt az Ady-filológia körében végzett munka, *Vitályos László* folyamatosan végezte az Ady-levelezés kiritikai kiadásának munkáját és irányította az Ady-bibliográfia kiéegészítő gyűjtését. *Fekete Gézáné* az Akadémia 1831–1858 között alapított jutalomtételei és előzményei c. tudománytörténeti témán dolgozott, *F. Csanak Dóra* Fülep Lajos levelezés kötetének sajtó alá rendezése mellett tovább folytatta a XVIII. századi művelődéssel foglalkozó kutatásait. *N. Abaffy Csilla* befejezte a Kriza-kódex és megkezdte a Csoma-kódex szövegkiadásának előkészítését, *Ritoók Zsigmondné* folytatta irodalom- és művelődéstörténeti kutatásait a XVI. századi Európa és Magyarország kapcsolatáról. *Körmendy Kinga* a középkori esztergomi könyv- és könyvtári kultúra kapcsolatára vonatkozó anyagfeltárását folytatta. *M. Kondor Viktória* Batthyány Ervin válogatott levelezés c. összeállításon dolgozott, *Marth Hildegárd* Funkcióváltozások a modern latin-amerikai regényben c., OTKA-támogatásban részesülő témáját folytatta tovább. *Rozsonдай Béláné* a német reneszánsz stílusú bőrkötésekről szóló tanulmányát fejezte be. *Büky Béláné* újabb vizsgálatokat folytatott a folyóirat szakirodalmi ellátottság kérdésében. *Mokány Katalin* folytatta Técső (Kárpát-Ukrajna) magyar szókincsének feldolgozását, *Tőkés László* a mikrofilmezéssel kapcsolatos szabványok előkészítésében és a külföldi mikrofilmek országos katalógusának előkészítő munkájában vett részt. *Tózsér Ágnes* a Régi Akadémiai Levéltárban őrzött akadémikus-önéletrajzokból készülő kötet összeállítását folytatta, *Kőrösiné Merkl Hilda* a XIX. századi norvég próza területén megkezdett kutatásokat folytatta, *Kovács Józsefné* Justus Pál versműfordításainak szöveggondozását, kéziratok önéletrajzáinak publikálás céljából való feldolgozását kezdte meg. *Füredi Mihály* számítógépes alkalmazási problémákban folytatott kutatást. *Wojtilla Gyula* A buddhista művészet c. témát dolgozta ki. Az év második felében *Darabos Pál* Hamvas Béla pályakezdés c. téma befejezésére, míg *Dul Antal* Hamvas Béla kéziratok hagyatékának gondozására kapott kutatónapot.

Az MTA Könyvtára 1987-ben 29 munkatársa számára biztosított kutatónapot, ezenkívül kandidátusi disszertáció készítésére fizetési alkoto szabadságot.

A Könyvtár munkatársai bel- és külföldi szakmai fórumokon tartottak előadásokat, továbbá oktatómunkát végeztek (Rózsa Gy. a TMB aspiránsképző tanfolyamán, Rozsondai M. a Képzőművészeti Főiskolán és a KIOSZ Oktatási Központjában, Körösiné Merkl. H. az ELTE Bölcsészkarán stb.). Gyakori a szakértői közreműködésre való felkérés (pl. Füst Milán és Mócsy András hagyatéka ügyében a Szerzeményezési O. munkatársai).

KIADVÁNYTEVÉKENYSÉG

A Könyvtár kiadói tevékenysége a hagyományos könyvtári kiadványok, valamint a Kulturális és Történelmi Emlékeink feltárása és kiadása kutatási főirány köteteinek a megjelentetésére terjedt ki.

Az *MTA Könyvtárának Közleményei* sorozatban 3 kötet jelent meg. Taxner-Tóth Ernő monográfiája a fiatal Vörösmarty barátainak levelezéséből ad közre válogatást, mely betekintést nyújt abba a szellemi, irodalmi környezetbe, ahonnan a fiatal Vörösmarty kiemelkedett. Könyvtártörténeti vonatkozású Fráter Jánosné: A Magyar Tudományos Akadémia könyvtárosai c. kötete, mely az 1831–1949 közötti időszak akadémiai könyvtárosainak bibliográfiáját adja részben történeti megvilágításban, részben életrajzi felsorolásban. Kultúrtörténeti érdekesség Csanak József, debreceni kereskedő 1862-ből való nyugat-európai útlevelei F. Csanak Dóra válogatásában és történeti bevezetőjével.

Sorozaton kívüli kiadványként jelent meg az MTA Könyvtár és az OSZK Könyvtártudományi és Módszertani Központ közös kiadásában Bujdosó Ernő: Bibliometria és tudomány-metria c. kötete, mely a könyvtári informatikai szakképzettséget elsajátító egyetemi hallgatók, a kutatósszervezők, kutatóirányítók, tudománypolitikusok számára nyújt a témában széleskörű információt.

A periodikus kiadványok sorában megjelent a *Kutatás-Fejlesztés* 5/27/1. évfolyama, az *MTA Könyvtár Külföldi Gyarapodási Jegyzékének* 4 száma 2 kötetben, valamint az ECSSID Bulletin 3 száma. Új vállalkozásként indult meg az MTA Könyvtár és az MTA Társadalomtudományi Főosztálya közös kiadásában megjelenő *HungInfo. Hungarian Social Sciences and Humanities. Contents of Periodicals* c. dokumentációs folyóirat, mely a magyar társadalom- és humán tudományok publikációs termésének propagálását van hivatva szolgálni. Az év folyamán megjelent 2 összevont szám alapján történő igényfelmérés szerint alakul a folyóirat további sorsa (1987-ben 466 címre ment ki).

A *Kulturális és Történelmi Emlékeink feltárása és kiadása* kutatási főirány kiadványprogramja keretében az 1987. évben megjelent Huszár Gál 1574-ből datált énekeskönyvének hasonmás kiadása 3 kötetben, Kőszeghy Péter gondozásában, Hubert Gabriella tanulmányával. Tudomány- és művelődéstörténeti érdekesség az a hungarika-bibliográfia, amely a Göttingische Gelehrte Anzeigen recenziós folyóirat 1739–1839 között megjelent magyar vonatkozású közleményeit regisztrálja. A kötetet Futaky István és Kristin Schwamm válogatta és szerkesztette. Megjelent továbbá a Toldy Ferenc-féle *Analecta monumentorum* faksimile kiadása, melyet Érszegi Géza rendezett sajtó alá.

A kiadványok forgalmazása a Könyvtérkecsítő Vállalat Könyvtárellátó Főosztályán illetve a Magiszter és a Studium akadémiai könyvesboltokon keresztül történt. A kiadványok iránt megfelelő érdeklődés nyilvánult meg, az utóbbi 2 évben megjelent kiadványok közül több

kötet teljesen kifogyott, így pl. Varga András: Magyarországi magánkönyvtárak, Pócs Éva: Magyar ráolvasások, Rózsa György: "Tudományok és művészségek szeretete..." című kötetek.

1987-ben a Könyvtár kiadásában megjelent munkák összesen 308,8 nyomdai ívet tesznek ki, melyből a saját szerkesztésű és saját nyomású 236,7 nyomdai ív, 59,1 nyomdai ív pedig saját szerkesztésű, de külső nyomású, továbbá 13 ívnél, az *Analecta Linguistica* esetében, a Könyvtár a szellemi kiadó szerepét töltötte be.

A *nyomda* összes oldalnyomásának száma közel fél millióval meghaladva az előző évi teljesítményt, 2 281 100 oldalnyomás volt. Ez a többlet az ívszámban ugyan nem jelentkezik, mert az előző évihez képest az ügyviteli nyomtatványok számaránya nőtt meg, a régi és az új szolgáltatások propagálásával kapcsolatos szóróanyag jelentős mennyiségű oldalnyomást igényelt.

Technikai vonatkozásban gondot jelentett a nyomdai fotoapparáttal kapcsolatos probléma, melynek megoldása folyamatban van.

A megjelent kiadványok bibliográfiáját illetve a nyomdai teljesítményt a 10. sz. melléklet tartalmazza.

NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

Az MTAK mint az ország egyik legjelentősebb közgyűjteménye és tudományos könyvtára, adott területeken információs központja, érdekeinek és lehetőségeinek megfelelően kapcsolódik a nemzetközi szakmai életbe.

A nemzetközi kiadványcsere szerepe és jelentősége a gyarapításban évek óta fokozódik. 1987-ben 95 akadémiai és több mint 160 egyéb folyóiratból 6948 tétel ment ki az 1520 partnerintézménynek. Összesen 10 832 kiadványt küldött ki és 12 448-at fogadott. Növekedett a könyvtári kiadványok aránya a kiküldött dokumentumok mennyiségében (1028).

1987 folyamán is igénybe vette a Könyvtár a nemzetközi kölcsönzés lehetőségeit: 234 alkalommal elégitette ki olvasóit ezúton.

A Könyvtár és munkatársai közreműködése nemzetközi szervezetekben, részvétele tudományos rendezvényeken, a tanulmányutak, a szakmailag jelentős személyiségek meghívása, a két- és többoldalú akadémiai együttműködési megállapodások lehetővé teszik a szakmai kapcsolatok és a tájékozódás kibővítését.

Együttműködési programok

Az MTAK a tudományos információ és könyvtári kapcsolatainak fejlesztése terén vesz részt nemzetközi együttműködésben részben intézményi, részben egyéni szakértői tevékenység keretében.

A *Nemzetközi Társadalomtudományi Információs Rendszerben (MISZON)* az MTAK mint nemzeti szerv teljesítette az 1987. évi munkatervben kijelölt feladatokat. A kiadványtevékenység eredménye 7 referáló és 4 bibliográfiai kötet (L. 6.4.sz. táblázat). A kötetekbe 6 szemleciikk, a SZUTA INION RZS sorozatai számára 56 referátum, a MISZON bibliográfiai sorozatai számára pedig 437 annotált tétel ment ki. Technikai okok miatt 1988-ra húzódott át egy MTAK kiadású MISZON referáló kötet megjelentetése. MISZON és INION kiadványokat sok száz példányban juttatja el a hazai intézményekbe és egyéni érdeklődőkhöz. Folytatódtak

az állománykoordinálási munkák, a devizás folyóiratok központi jegyzékéből 1988-ra megjelenik a szakrend szerinti változat, ugyanakkor épül a folyóirat-adatbázis számítógépes változata. A folyóiratlista évi aktualizálása is megtörtént.

A MISZON AIR magyarországi felhasználása kommunikációs ellátottság híján nem lépett sokat előre, de folytatódott a VEIKI számítógépes bázisán a kísérleti jellegű SDI szolgáltatás ill. keresés. Folytatódott a magyar közgazdasági szakirodalom munkalapokon történő bevitelle a központi adatbázisba, amely 1987-ben már valamennyi társadalomtudományi szakterületre kiterjedt. Elérhetőség szempontjából új területként jelentkezett ebben az évben a történettudomány, jogtudomány és a szocialista országok komplex vizsgálata. Elvi megállapodás történt az MTAK és az INION között az adatbázisból történő SDI automatikus keresés biztosítására.

A magyar KNSZ részt vett a MISZON Rendszertanács 12. ülésén (Pozsony), ahol a munka javítására és ésszerűsítésére tett javaslatot (ezt körlevélben is megküldte a tagoknak). A MISZON munkatársai közreműködtek a MISZON AIR Állandó Munkacsoportja varsói tanácskozásán.

Az MTAK közreműködik az *Európai Társadalomtudományi Információs Együttműködés (ECSSID)* munkájában. Az irányító Végrehajtó Bizottság – amelynek tagja Rózsa György is – Dubrovnikban tartott ülésén áttekintette a szervezet tevékenységét, rámutatott a távlati lehetőségekre, meghallgatta a moszkvai IV. nemzetközi szemináriumról szóló beszámolót, megtárgyalta a nemzeti szervek szerepét, a szervezet publikációs politikáját és pénzügyi helyzetét, valamint javaslatokat tett új programokra. Az 1989. évi konferencia színtere Berlin lesz, témája pedig a társadalomtudományi információ szerepe az ismeretszerzésben. Az angliai Boston Spa-ban került sor a WG 2 ülésre, amelyen a nem publikált és folyamatban levő társadalomtudományi kutatások információcseréjéről volt szó. Legnagyobb rendezvénye a moszkvai SZUTA INION szervezésében – több magyar előadó és hallgató részvételével – megtartott IV. nemzetközi szeminárium volt „Információs szükségletek, problémák és lehetőségek a komparatív társadalomtudományi kutatásokban” címmel. A szemináriumot gyakorlati bemutatók és viták kísérték. Kiadványai közül megemlíthető a *Selected Bibliography on Social Sciences in Socialist Countries* megjelent 2., előkészületben levő 3. kötete; ugyancsak megjelent a *The Impact of Technology on Society* bibliográfia.

A FID-ben folyamatos a Könyvtár részvétele. 1987-ben Budapesten tartották a FID/SD és a FID C/3 bizottságok ülését. Előkészületek történtek az 1988. évi helsinki kongresszusra, amelynek témája az információs ismeretek és a fejlődés kapcsolata.

Az UNESCO munkájában főképpen a Magyar UNESCO Bizottságon keresztül vesz részt a Könyvtár, amely közreműködött a *Selectiv Inventory of Information Services in the Social Sciences* című jegyzékben; UNESCO támogatás révén jutott a Könyvtár egy személyi számítógéphez. UNESCO megbízás alapján kapcsolódott be az INTERCOCTA (Nemzetközi Terminológiai Bizottság) preliminary projectbe és elkészítette a *Hungarian Way of Life* glosszáriumot.

A CNRS-szel közösen (az Izraeli Akadémia közreműködésével) folytatódott az *Index of Jewish Art* IV. kötete kiadásának előkészítése. Informatikai együttműködés is kibontakozóban van, magyar társadalomtudományi input fejében lehetővé válhatna a CNRS adatbázisaiba való bejutás. A francia szervezet érdeklődést mutat a Könyvtárban folyó tudományometriai munkák iránt.

A philadelphiai ISI-vel folytatódott az együttműködés a *Science Citation Index* adatbázisa heti mágnesszalagjai alapján történő információszolgáltatás terén. 1987-ben új szerződéskötésre került sor.

A *Nemzetközi Tudományos Műszaki Információs Rendszer (NTMIR)* munkájához a Magyar Tanács Titkárságától kapott felkérések teljesítése révén kapcsolódik a Könyvtár.

Aktív volt a Könyvtár részvétele az MTA keretében létrejött *Bibliológiai Munkaközösség* révén a nemzetközi bibliológiai együttműködésben. 1987-ben a párizsi Magyar Intézet adott otthont a II. francia-magyar bibliológiai kollokviumnak, amelynek a szöveg, könyv és dokumentum volt a fő témája. Tovább folytak a Nemzetközi Bibliológiai Társaság előkészítő munkái és lépések történtek az *Ecrit/Writing* nemzetközi folyóirat szervezésében.

Az MTA Könyvtára részt vesz a szocialista országok *akadémiái* közötti hosszútávú többoldalú társadalomtudományi együttműködési programok információellátásában, többnyire a MISZON révén. A természettudományi információs rendszer létrehozását célzó erőfeszítéseket a szocialista országok akadémiai könyvtárai és információs központjai 5. szimpóziumán (Göhren, NDK) nem koronázta siker, ellenben a résztvevők megállapodtak abban, hogy az akadémiai elnökök budapesti értekezletén elhangzott ajánlásoknak megfelelően részt vállalnak az alap kutatások információellátásában és erre szervezett keretet képeznek; egyelőre munkacsoport alakult (programmal) a könyvtárgépesítésre és a biotechnológiai alap kutatás szakirodalmi információs ellátására.

A szocialista országok akadémiai könyvtáraival és információs központjaival a kétoldalú kapcsolatokat a partnerintézményekkel kötött megállapodások határozzák meg. 1987-ben a főigazgató kínai útja előkészítette a Kínai Tudományos Akadémia Könyvtárával kötendő együttműködési megállapodást. Az év végén került sor a kubai TA-hoz tartozó IDICT (Tudományos és Műszaki Információs és Dokumentációs Központ, melybe beépítették a Társadalomtudományi Könyvtárt is) és az MTAK közötti együttműködési megállapodás aláírására.

Külföldi kiküldetések, tanulmányutak

Akadémiai kiküldetéssel, könyvtári támogatással és egyéni meghívással a munkatársak tanulmányutakon, konferenciákon, tanácskozásokon vettek részt.

Rózsa György a "Bécsi Központ" meghívására mint az ECSSID Végrehajtó Bizottságának és Nemzetközi Szervező Bizottságának tagja vett részt novemberben a Dubrovnikban megrendezett ülésen, ahol az ECSSID 10 éves tevékenységéről, terveiről, a moszkvai nemzetközi szeminárium eredményeiről, kiadványpolitikáról, a pénzügyek állásáról, új projectekről és az 1989. évi konferenciáról volt szó. Ugyancsak ECSSID keretben utazott az angliai Boston Spaba, ahol a British Library Document Supply Centre adott helyet a WG 2 kiadványügyi bizottság tanácskozásának. Kihasnálva az alkalmat a főigazgató konzultált az egyedülálló kölcsönzőközpont igazgatójával, dr.M. Lineal-lal dokumentumelőállítási lehetőségekről és könyvtárgépesítésről.

A microfiche-katalógus kezelési, tárolási kérdéseiről konzultált *Rejtő István* a nyugatberlini Deutsches Bibliothek Institutban és a Staatsbibliothek Preussisches Kulturbesitzben, majd Bécsben a Nationalbibliothekben és az Universitätsbibliothekben tanulmányozta a microfiche-katalógus használatát.

Braun Tibor hollandiai útja során a Leideni Egyetem Lisbon Institut meghívásával tudományometriai témájú előadást tartott, valamint a Delfti Holland Műszaki és Tudományos Központban tárgyalt az MTAK-ban kidolgozott tudományometriai értékelési módszerek felhasználásáról. Könyvtári támogatással részt vett NSZK-ban az Infobase '87 nemzetközi kiállításon azzal a céllal, hogy megismerje a nemzetközi CD-ROM technológiákat és tárgyaljon a legmegfelelőbb berendezés beszerzési feltételeiről.

Rózsa György és *Sebestyén György* márciusban részt vett a párizsi Magyar Intézetben megrendezett II. francia-magyar bibliológiai kollokviumon, amely Szöveg, könyv és dokumentum címet viselt. Rózsa Gy. "A könyvtár és dokumentációs központok szervezetének biblio-

lógiai összefüggéseiről”, Sebestyén Gy. ”Az információkereső nyelvek elemzése a bibliológiai fogalmak segítségével” témáról tartott előadást. Megbeszélések folytak a francia-magyar bilaterális kutatási programokról, az *Ecrit/Writing* nemzetközi folyóirat beindításáról. Szeptemberi párizsi tartózkodása során konzultált a Nemzetközi Bibliológiai Társaság előkészítési munkálatairól és a folyóirat sorsáról.

A MISZON Rendszertanács XII. ülésén (Pozsony) *Rózsa György* és *Gregorovicz Anikó* képviselte a magyar KNSZ-t. Napirenden az előző év eredményeinek értékelése, az 1988. évi munkaterv jóváhagyása, az AIR Állandó Munkacsoport beszámolója, egy elméleti előadás megvitatása, valamint a MISZON és a FID kapcsolatairól szóló jelentés szerepelt. A magyar KNSZ javaslatot terjesztett elő a munka, valamint a Rendszertanács üléseinek ésszerűsítésére, azt írásban is elküldte valamennyi Rendszertanács-tagnak.

Ugyancsak *Rózsa György* és *Gregorovicz Anikó* vettek részt az NDK TA Tudományos Információs központja (WIZ) szervezésében a szocialista országok akadémiai könyvtárai és információs központjai V. szimpóziumán (Göhren–Lebbin). A szimpózium célja a részt vevő intézmények együttműködése továbbfejlesztése útjának meghatározása volt. Az előzetes napirenden szerepelt az IBSZEN (Természettudományi könyvtári-információs rendszer) létrehozása, de mivel azt több résztvevő ellenezte – lekerült a napirendről. Az együttműködés irányai a következők: a biotechnológiai alap kutatás szakirodalmi információellátása és könyvtári folyamatok automatizálása; erre létrejöttek munkacsoportok és munkatervek. A résztvevők föl-kérték az MTA Könyvtárát, hogy a VI. szimpózium helye legyen Budapest (1990). *Rózsa Gy.* és *Gregorovicz A.* a szimpóziumot megelőzően Berlinben konzultált az NDK TA Társadalomtudományi Információs Központ vezetőivel.

Domsa Károlyné kéthetes tanulmányúton volt az OÖT támogatásával Dániában, ahol több kopenhágai könyvtáron (Royal Library, University Library, Royal Danish Academy of Sciences and Letters, Dán Csereközpont stb.) kívül vidéki (Odensee, Roskilde, Aarchus) könyvtárakban tanulmányozta a cseretevékenységet, a bővítési lehetőségeket, a könyvtárgépesítést. *F. Csanak Dóra* Soros-ösztöndíjjal tartózkodott 2 hónapig Olaszországban: Fülep Lajos levelezés itáliai vonatkozásait kutatta.

Az új könyvtárepület kialakításával volt kapcsolatos *Rózsa György* és *Borovi Péter* gazdasági tanácsadó bécsi útja – a Közgazdasági Egyetem új könyvtárának néhány megoldásával ismerkedtek meg, ugyanakkor a főigazgató ECSSID kiadványügyben ill. a Bulletin kompenzálása fejében kapott deviza gépbeszerzésre való fordítása ügyében (laiser-printer berendezés) tárgyalt.

Somlai György minisztériumi ösztöndíjjal 1986-ban megkezdett kínai útjáról 1987 elején tért vissza. Útja előkészítetlen volt (az MM szervezésében), bonyodalmakkal járt. Tibetisztikai tanulmányokat folytatott a pekingi Nemzetiségi Intézetben; tanulmányozta az élő tibeti nyelvet. Összegyűjtött anyagot egy modern tibeti nyelvkönyvhöz és könyvtári beszerzési lehetőségeket tárt fel.

A MISZON AIR Állandó Munkacsoportja értekezletén vett részt Varsóban egyezményes út keretében *Mészáros Piroska* és *Gregorovicz Anikó*. A tanácskozás két szekciójában megtárgyalták a MISZON AIR 1988. évi fejlesztési feladatokat, a rendszeres szolgáltatásokhoz szükséges technikai feltételeket, valamint a devizás folyóiratok központi számítógépes adatbázisa kialakításával kapcsolatos kérdéseket.

Glänzel Wolfgang a Várnában rendezett 3rd National Conference with International Participation on Scientometrics and Linguistics of the Scientific Text rendezvényen tartott tudománymetriai témájú előadást, Szófiában pedig akadémiai intézményben tartott előadáson és konzultáción kívül kiadványügyben tárgyalt. Októberben az NDK-beli Göhren–Lebbinben előadással vett részt az NDK TA WIZ V. informatikai szimpóziumán. Ezt követően a berlini

Humboldt Egyetem meghívására előadást és kollokviumot tartott "A tudománymetriai indikátorok lehetőségei és korlátai az SCI adatbázis alapján" címmel. Előadással vett részt a belgiumi Diepenbeekben megrendezett 1st International Conference on Bibliometrics and Theoretical Aspects of Informational Retrieval c. konferencián.

Schubert András hollandiai útja során Amsterdamban informatikai konferencián tartott előadást "The relations between quality theory and scientometrics methods in STT studies" címmel. *Zsindely Sándor* előadással vett részt az Erfurtban megrendezett 15. nemzetközi információs és dokumentációs kollokviumon.

Füredi Mihály könyvtári támogatással részt vett és előadást tartott Berlinben a XIV. nyelvészkongresszuson "Discourse analysis with statistical programs on main frame computer" címmel. Ezt követően tanulmányozta a Deutsche Staatsbibliothekben a microfiche-katalógus gépi berendezéseit.

Tőkés László, *Berecz Lajosné* és *Kolthay Tiborné* a Szlovák Tudományos Akadémia Könyvtárának történelmi, egykori evangélikus liceumi gyűjteményében és az Egyetemi Könyvtárban (Pozsony) végeztek helyszíni mikrofilmezést.

Wojtilla Gyula részt vett és előadást tartott a szocialista országok akadémiai levéltárai VII. konferenciáján, amelynek házigazdája a SZUTA Központi Levéltára (Moszkva) volt. Hollandiai meghívásnak eleget téve tartott előadást a Leideni Egyetem VII. szanszkrit világkonferenciáján "Vasikarana Texts in the Kamasutra Literature" címmel. Nyugat-Berlinben tett útja során a Freie Universität Institut für Indische Philologie und Kunstgeschichteben két előadást tartott és kutatómunkát végzett.

Vargyas Péter meghívással kutatót a bécsi Institut für Orientalistikben, Soros támogatással járt Törökországban, ahol részt vett a XXXIV. Rencontre Assyriologique Internationale rendezvényen.

Kőrösiné Merkl Hilda a Tübingeni Egyetem (NSZK) skandináv tanszékén tartott előadást B. Björnson és Magyarország témáról, majd részt vett a franciaországi Neully sur Seine Egyetem nyári kurzusán, ahol szintén tartott két előadást.

Suhai Pálné megbeszélésen vett részt a moszkvai SZUTA INION-ban ECSSID-MISZON közös kiadású bibliográfiai kötet ügyében.

Pálfalvi Lajos két ízben járt Varsóban: a Polonicum nyári egyetemen, majd az LTA rendezésében megtartott "Groteszk és realizmus" c. konferencián, amelyen referátumot tartott.

Külföldi látogatók

A Könyvtár 1987-ben 93 külföldi vendéget fogadott, a teljes névsort a 11.2.sz. táblázat tartalmazza.

1987 külön meghívott vendége volt *Arnaud F. Marks*, a Holland Tudományos és Művészeti Akadémia Társadalomtudományi Információs és Dokumentációs Központja (SWIDOC) igazgatója. Egyhetes látogatása során megismerkedett az MTAK működésével, konzultált a vezetőkkal és munkatársakkal, látogatást tett más intézetekben is (MTA Világgazdasági Intézet Könyvtára, ELTE Szociológiai Tanszék, TÁRKI, MTA Közgazdasági Információs Csoport). Meghívott vendégeknek és a Könyvtár munkatársainak vitával egybekötött előadást tartott "A holland társadalomtudományi információs rendszer, különös tekintettel a SWIDOC faktográfiai adatbázisaira" címmel.

Ugyancsak a Könyvtár meghívottja volt *Sara Fine* (USA), a pittsburghi egyetem School of Library and Information Science professzora, aki konzultációs előadásokat tartott a magyar könyvtárosoknak az automatizálás humán összefüggéseiről. Az MTAK-ban "A modern

technológia könyvtári alkalmazása és az azzal kapcsolatos ellenérzések” címmel tartott nagy érdeklődéssel kísért előadást. A vendég konzultált az ELTE Könyvtártudományi Tanszékén, az MTA Szociológiai Intézetében és a Magyar Könyvtárosok Egyesületében.

A SZUTA INION-ból 1–1 hetes látogatást tett a Könyvtárban *V.I. Pljuscsev* osztályvezető, aki az információszolgáltatás, beszerzés és a mikrofilmzés itteni tapasztalatait vizsgálta, *A.A. Tverdohleb* tudományos főmunkatárs pedig MISZON kiadványügyben konzultált. *V.R. Hiszamatgyinov* főosztályvezető, a MISZON főkonstruktorja és *N.I. Koszicsenko* főosztályvezető-helyettes a MISZON AIR műszaki hátterével, programellátásával, a könyvtárgépesítési elképzelésekkel, a CD-ROM alkalmazásával kapcsolatos kérdésekről tárgyalt a Könyvtár, a SZTAKI és a VEIKI vezető munkatársaival.

Az MTAK-ban folyó munkával ismerkedett többnapos látogatás keretében *A.-M. Morosanu* román könyvtáros, *M. Sliwka* szeceni (Lengyelország) könyvtárigazgató-helyettes, *I. Iaworski* román bibliográfus. *K.-J. Zurawski* és *P. Bouché* az NDK TA Tudományos Információs Központ főmunkatársai az információszolgáltatásokat és az együttműködési lehetőségek kibővítését tanulmányozták. *M. Kyrálová* csehszlovák kutató Comenius-kutatásokat folytatott a Kézirattárban. Visszatérő vendége a Könyvtárnak *G. Sed* művészettörténész, aki a CNRS megbízásából ikonográfiai munkát végzett a Keleti Gyűjteményben.

A Kubai TA Tudományos és Műszaki Információs és Dokumentációs Intézete (IDICT) képviselőjében *R. Rivera* igazgatóhelyettes, *A. Ruao* osztályvezető és *C.D. Mayans*, a Felsooktatási Minisztérium osztályvezetője kétoldalú együttműködési megállapodás megkötése céljából tárgyaltak a Könyvtár vezetőivel.

Az Informatikai Igazgatóság irányításával folyó munkákkal, tudásmetriai kutatásokkal kapcsolatos kérdésekről folytattak tárgyalást többek között *Sz.G. Kara-Murza* professzor, a SZUTA Tudomány- és Technikatörténeti Intézete igazgatóhelyettese, *M.J. Moravcsik*, az Oregoni Egyetem (USA) professzora, *G.M. Dobrov*, a kijevi Tudományos és Műszaki Potenciál és Tudománytörténeti Központ igazgatóhelyettese, *A. Gilrichst*, a londoni Institute of Information Scientist főszerkesztője, *A. Repo*, a finn Tudományos és Műszaki Könyvtár főosztályvezetője.

A Kézirattár számos külföldi látogatója között volt *R. Knoll* NSZK-beli történész, *M.F. Knops* hollandiai kutató, *J. Hejnic* csehszlovák irodalomtörténész, *Jakó Zs.* romániai művelődéstörténész és sokan mások. A Keleti Gyűjteményben járt a *Kínai és Tibeti Társadalomtudományi Akadémia* küldöttsége, *H. Rafsanjani*, a Radio Iran igazgatója, *L.S. Gold* a New York Public Library Jewish Division igazgatója és mások. A Könyvtár működéséről tájékozódni kívántak *V.G. Uhov*, a SZUTA novoszibirszki akadémiai könyvtár osztályvezetője, *L.M. Zetterberg* (Svédország) professzor, *L.L. Szladits* amerikai könyvtáros stb.

Külföldi tagságok

Az MTA Könyvtára továbbra is tagja az *International Federation for Information and Documentation (FID)* és az *International Association of Oriental Librarians (IAOL)* nemkormányközi szervezeteknek. Részt vesz a *Nemzetközi Bibliológiai Társaság (AIB)* előkészítő munkálataiban. A munkatársak egyénileg különböző tudományos társaságoknak, szervezeteknek és bizottságoknak a tagjai, erről a 12.sz. melléklet ad áttekintést.

AKADÉMIAI LEVÉLTÁR

A Levéltár 1987. évi működésének legfontosabb területei az állománygyarapítás, anyagfeldolgozás, az útijelentések nyilvántartásba vétele és rendszerezése, a központi irattári feladatok ellátása, a fototéka és fonotéka gondozása voltak.

Az évi állománynövekedés tételei a következők: 88,08 ifm iratanyag (a teljes állomány ezzel az év végén 1619,72 ifm volt). A hanganyag gyarapodása összesen 3620 perc volt. (Teljes hanganyag 98 223 perc.) A fényképanyag nem gyarapodott. (Teljes állomány 6972 db.)

A Levéltár állományába került iratanyagok közül a legjelentősebbek: Láng István, a Társadalomtudományi Főosztály, a hivatalvezető és a Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya iratanyaga.

A Levéltár folytatta az akadémiai intézetek, kutatócsoportok, támogatott tudományos társaságok iratanyagának rendezésével, átvételével kapcsolatos munkáit. Az év folyamán összesen 4 látogatásra került sor.

A levéltári feldolgozómunka sokoldalú volt. Középszintű rendezés történt a Társadalomtudományi Főosztály anyagában (15,48 ifm). A raktári rendezés és ellenőrzés során ellenőrzésre került az MTA I. Osztályának anyaga (21,72 ifm). Megtörtént az Agrártudományi Osztály előrendezett anyagának rendezése és végleges irattári jegyzékkel való ellátása (6,12 ifm). Folytatódott a Tudományos Minősítő Bizottságtól beérkezett anyag feldolgozása, a fotogyűjtemény rendezése és a nyilvántartás korszerűsítése, az MTA rendes évi közgyűlésén készült hangfelvételek feldolgozása (3620 perc).

A társadalomtudományi és természettudományi útijelentések feldolgozása tovább folytatódott. Ebben az évben összesen 2893 útijelentés érkezett.

A Levéltár információs teendői némileg emelkedtek. Összesen 270 esetben nyújtott információt. (Ez az elmúlt évben 177 volt.) Kutatók száma: 11.

A Levéltár végezte az elnökségi határozatok kötetbe rendezését, mutatóval ellátását, biztonsági mikrofilmeket készítettett az elnökségi ülésekről és a II. Osztály anyagáról (9,84 ifm). A folyóiratok selejtezése során 3,4 ifm anyag kiselejtezésére került sor.

A Levéltár biztosította a működéséhez szükséges javítások elvégzését. Sor került az RP I raktár nagytakarítására (139 m²).

A Levéltár vezetője részt vett a levéltárigazgatók október 13–14-én Nyíregyházán tartott értekezletén.

A Levéltár részt vállalt a szaklevéltárak együttműködési programjában. November 30-án a Levéltár kerekasztal beszélgetésen látta vendégül a szaklevéltárak képviselőit. A megbeszélés témája a levéltári különgyűjtemények (fototéka, fonotéka) helyzete volt.

A Levéltár részt vállalt a könyvtárosok számára szervezett továbbképzési programban: ennek keretében 1987. március 23-án az MKKF Központi Könyvtárából 30 főt látott vendégül.

A Levéltár tovább erősítette a szocialista országok akadémiai levéltáraival fennálló kapcsolatokat: június 9–12 között nemzetközi munkaértekezletet szervezett a hangarchiválás aktuális problémáiról. Ezen a cseh és szlovák és az NDK tudományos akadémiai levéltárainak egy-egy munkatársa mellett Wojtilla Gyula és Hay Diana vettek részt, illetve tartottak német nyelvű referátumokat. A munkaértekezlet keretében félnapos látogatást szervezett az MTA Zenetudományi Intézetének hanglaboratóriuma. A referátumok írásos formában a Cseh Akadémiai Levéltár évkönyvében fognak megjelenni.

Szeptember 21–25 között Wojtilla Gyula Moszkvában képviselte a Levéltarat a szocialista országok akadémiai levéltárainak VII. konferenciáján.

Elkészült a budapesti VI. konferencia német-országi előadásainak sokszorosításra alkalmas változata.

KÖNYVTÁR ÉS PROPAGANDA

Az MTA Könyvtára értékes dokumentumai iránt nagy az érdeklődés a bel- és külföldi kiállítók, kiadók, a tömegkommunikációs fórumok részéről. A Kézirattár anyagai szerepeltek az Országos Műszaki Információs Központ Neumann János kiállításán, az Amsterdamban rendezett, a magyar reformációt bemutató kiállításon, a Magyar Nemzeti Múzeum osztrák-magyar kiegészítési kiállításán és a Debreceni Egyetemi Könyvtár könyvkiállításán.

A Keleti Gyűjtemény állománya vonzza a külföldi kiadókat és látogatókat; de a magyar kiadók is sokszor fordulnak a Könyvtárhoz, hogy a dokumentumait vagy az azokban található illusztrációkat felhasználhassák készülő kiadványaikhoz.

1987-ben is több sajtó-fórum foglalkozott a Könyvtár gyűjteményei, szolgáltatásai bemutatásával. A televízió híradója is követi a könyvtár fejlődését és az új épület alakulását.

A Könyvtár új szakirodalmi információs szolgáltatásait több fórumon ismertette; a CD-ROM adta lehetőségekről tájékoztatók hangzottak el az akadémiai könyvtári hálózati értekezleten, több szakmai bemutatót rendeztek a munkatársak ezen új szolgáltatás lehetőségeiről. Mindennemű új információs szolgáltatásról több száz értesítő megy ki névreszólóan is.

A könyvtárgépesítés beindulásával szükségessé vált a munkatársak ilyen jellegű szakmai képzése: decemberben került sor az első – 1988-ban folytatandó – Bevezetés a számítógépes alapismertetekbe c. tanfolyamra, amelyen 23 munkatárs vett részt. Füredi Mihály csoportvezető szervezte és tartotta a gyakorlati foglalkozással egybekötött előadás-sorozatot.

A Keleti Gyűjteményben végezte könyvtári gyakorlatát egy pécsi egyetemi hallgató. A Levéltár részt vállalt a könyvtárosok számára szervezett továbbképzési programban – vendégül látott egy 30 fős csoportot. Somlai Gy. részt vett a Csoma Symposium előkészítésében és lebonyolításában.

Az MTAK legújabb könyv- és periodika beszerzéseiről tájékoztatják az olvasókat az olvasótermi előtérben elhelyezett újdonságok, valamint a saját kiadványsorozatok legújabb kötetei.

III. ADATOK ÉS TÁBLÁZATOK

I. GAZDÁLKODÁS

1.1 Költségvetés

ezer forintban

Rovat	Megnevezés	1986. évi tényleges felhasználás	1987. évi tényleges felhasználás
11	Béralap	13 188	13 982
12	Személyi kiadások	2 797	3 034
13	Készlet beszerzés	34 297	26 068
14	Szolgáltatás	10 027	10 932
15	Közteher	2 634	2 631
22	Egyéb juttatás	124	129
23	Személyi és egyéb ösztönzés	1 005	1 084
24	Költségvetési elvonás	408	303
36	Kisebbszerzés (állóeszköz)	42	2 437
49	Pénzeszköz átcsoportosítás	2 531	1 841
Összesen:		67 053	62 441

Pénzforgalom alakulása

Költséghely	Előző évi maradvány	Irányító- szervi és egyéb tám.	Saját bevétel	Összes bevétel	Pénzma- radvány 1987
Könyvtár	199	43 764	975	44 938	—
Tudományelemzés	—	8 315	5	8 320	—
Mikszáth	1	25	—	26	—
M. kort. életrajzi adattár	87	235	—	322	—
Kult. és történelmi emlékeink feltárása	380	1 382	—	1 762	—
SOROS microfiche	379	500	—	879	—
SOROS Scheiber	267	—	—	267	—
Kódex kutatás	29	75	—	104	—
OTKA egyéni	5	69	—	74	—
HungInfo	—	300	—	300	—
Inf., xerox érd. elsz. 1986	391	—	—	391	—
1987	2 514	—	7 151	9 665	—
Összesen:	4 252	54 665	8 131	67 048	9 699

1.2 Beruházás

ezer forintban		
Kiadások:	p.ü. teljesítés	üzembehelyezés (=állóeszköz állomány növekedés)
Arany J. u. 1.	152 696	—
Egyéb gép	2 803	2 803
	155 499	2 803

1.3 Állóeszköz

Állománynövekedés beszerzésből

2 803

2. SZEMÉLYZETI ADATOK

2.1 Létszám

	f ő f o g l a l k o z á s ú a k				
	á l l a n d ó				
	Könyvtár	Magy. kort.	Inf.lgazg.	Kult-tört. emlékeink feltárása	összesen fő
1987. jan. 1-én a létszám:	143	1	20	1	165
évközi belépés	21	—	2	1	24
évközi kilépés	20	—	1	—	21
1987. dec. 31-én a záró- létszám:	144	1	21	2	168
Részfoglalkozásúak munka- óra alapján visszaszámított létszáma 1987. dec. 31.	6	—	1	1	8
Részfoglalkozásúak tényleges létszáma	16	—	2	2	20

2.2 Végzettség, szakképzettség

(1987. dec. 31-én állományban lévő főfoglalkozásúak)

Tudományos fokozat, iskolai végzettség	1986	1987
kandidátus	7	7
egyetemi, főiskolai végzettség	95	90
középiskolai végzettség	42	41
alsófokú iskolai végzettség	21	19
Könyvtárosi szakképzettség:		
felsőfokú szakképzettség	40	36
középfokú szakképzettség	11	10
Szakképzésben résztvevők:		
egyetemi képzésben (könyvtári szakon)	—	—
felsőfokú iskolai képzésben	1	1
középfokú könyvtárosképzésben	—	—

2.3 Besorolás, bérezés

Nyelvpótlékot kapott 53 fő

Egy főre jutó éves átlagbér 1987-ben

Könyvtár	78 874 Ft
támogatott témák	69 204 Ft
az átlag összesen	77 500 Ft
közvetlen állomány	80 892 Ft
Inf., xerox érd. rendszerben	74 276 Ft

2.4 Kitüntetés, jutalmazás

Kiváló Munkáért (MM)	Borovi Péter, Czeglédi Katalin, Darvas Tiborné, Zelenák Istvánné
Kiváló Munkáért (MTA)	Tódor Katalin
Szocialista Kultúráért	Ferencz Simonné, Kőrösi Andrásné, Markovits Pálné, Szakács Gyuláné
Minisztériumi Dícséret	Petrecz Istvánné

Jutalomban részesült a törzsgárda
tagok jutalmazásával együtt:

Könyvtár	137 fő
Inf. Igazg.	19 fő
Magyar Kortárs, Életrajzi adattár	– fő
Nyugdíjas	15 fő
Kult. és tört. emlékeink felt.	1 fő

1 főre jutó jutalom: 3 950 Ft

Jubileumi jutalomban részesült 3 fő 18 600 Ft

3. ÁLLOMÁNY, GYARAPODÁS

Dokumentum	állomány 1986. XII. 31-én	1986. évi gyara- podás	1987. évi gyara- podás	Törlés	állomány 1987. XII. 31-én
könyv	947 741	13 311	14 132	17	961 856
periodika (köt.)	267 672	5 875	5 885	8	273 549
kézirat	541 549	14 434	15 717	—	557 266
mikrofilm	21 176	460	280	—	21 456
	1 778 138	34 080	36 014	25	1 814 127

3.1 Gyarapodás szakok szerint

Szakcsoport		könyv		periodika	
		1986	1987	1986	1987
001	tudományszervezés	0,4	0,33	—	—
0.2	általános művek, vallástörténet	6,0	5,98	13,4	14,0
1	filozófia, pszichológia	4,0	3,47	3,6	3,3
3	társadalomtudományok	9,6	8,59	10,6	11,1
5	természettudományok	12,5	11,32	27,8	26,6
6	alkalmazott tudományok	4,5	4,60	6,4	7,3
7	művészetek	3,3	3,12	3,4	2,2
80	nyelvtudományok	9,7	9,37	9,8	8,2
809	orientalisztika	8,3	7,87	7,9	7,3
82	irodalomtudomány, szépirodalom	28,1	30,85	7,1	7,6
9	földrajz, régészet, történettudomány	13,6	14,50	10,0	12,3
		100,0	100,0	100,0	100,0

3.2 Gyarapodás eredete (egység)

	Magyarország		Szovjetunió		népi dem. országok		egyéb külf.		összesen	
	1986	1987	1986	1987	1986	1987	1986	1987	1986	1987
könyv	3 612	3 942	2 462	2 146	1 476	1 663	5 761	6 381	13 311	14 132
periodika (köt.)	637	802	920	950	1 443	1 329	2 875	2 804	5 875	5 885
kézirat	14 134	15 542	—	—	—	1	300	174	14 434	15 717
mikrofilm	407	245	45	1	4	7	4	27	460	280
Összesen	18 790	20 531	3 427	3 097	2 923	3 000	8 940	9 386	34 080	36 014

3.3 Gyarapodás módja (egységek száma csökkenés nélkül)

	könyv		periodika (köt.)		kézirat		mikrofilm		összesen	
	1986	1987	1986	1987	1986	1987	1986	1987	1986	1987
vétel	3 222	3 326	918	1 028	8 934	12 217	58	33	13 132	16 604
csere	5 860	5 916	4 347	4 112	—	—	50	34	10 257	10 062
kötelespéldány	3 119	3 416	535	657	—	—	—	—	3 645	4 073
ajándék	769	1 111	75	88	5 500	3 500	1	14	6 345	4 713
akad. kiadvány	284	345	—	—	—	—	—	—	284	345
saját előállítás	57	18	—	—	—	—	351	199	408	217
Összesen	13 311	14 132	5 875	5 885	14 434	15 717	460	280	34 080	36 014

3.4 Nemzetközi kiadványcsere forgalom

Viszonylat	Kiadvány fajta*	Küldött		Érkezett	
		1986	1987	1986	1987
Szovjetunió	könyv	488	578	3 505	2 954
	periodika	1 427	1 443	1 227	1 239
	mikrofilm	—	—	45	1
Népi de- mokratikus országok	könyv	1 020	1 155	1 701	1 842
	periodika	2 273	2 319	1 576	1 453
	mikrofilm	—	4	—	6
Egyéb or- szágok	könyv	2 286	1 967	2 491	2 885
	periodika	3 213	3 363	2 228	2 041
	mikrofilm	—	3	5	27
Összesen	könyv	3 794	3 700	7 697	7 681
	periodika	6 913	7 125	5 031	4 733
	mikrofilm	—	7	50	34

* kötet, évfolyam, ill. mű

3.5 Nemzetközi kiadványcsere földrajzi megoszlása

Cserekapcsolatok 1986-ban 72 állam 1516 intézményével
1987-ben 72 állam 1520 intézményével

Európa

28 állam, 1104 intézmény

Albánia	2	Lengyelország	80
Anglia	64	Luxemburg	4
Ausztria	48	Málta	1
Belgium	46	NDK	46
Bulgária	6	NSZK	133
Csehszlovákia	40	Norvégia	11
Dánia	13	Olaszország	132
Finnország	26	Portugália	6
Franciaország	89	Románia	42
Görögország	14	Spanyolország	61
Hollandia	20	Svájc	35
Irország	3	Svédország	31
Izland	3	Szovjetunió	72
Jugoszlávia	73	Vatikán állam	3

Ázsia

19 állam, 181 intézmény

Afganisztán	3	Koreai NDK	3
Ciprus	3	Libanon	3
India	26	Mongólia	3
Irak	3	Oman	1
Irán	3	Szingapur	3
Izrael	9	Szíria	4
Japán	90	Thaiföld	1
Jordánia	1	Törökország	12
Kína	8	Vietnami DK	3
Koreai Közt.	2		

Afrika

11 állam, 22 intézmény

Algéria	1	Nigéria	2
Dél-Afrikai Közt.	6	Szenegál	1
Egyiptom	3	Tanzánia	1
Elefántcsontpart	1	Tunézia	3
Etiópia	1	Zimbabwe	2
Marokkó	1		

Amerika

12 állam, 191 intézmény

Argentína	7	Kuba	8
Brazília	9	Mexikó	2
Chile	4	Peru	2
Costa Rica	2	Puerto Rico	1
Kanada	20	USA	123
Kolumbia	7	Venezuela	6

Ausztrália, Óceánia

2 állam, 22 intézmény

Ausztrália	18	Új Zéland	4
------------	----	-----------	---

3.6 Duplum és fölőspéldány kijárlás

könyv

1986	1987
1 160	3 394

4. FELDOLGOZÁS

4.1 Könyvtári feltárás, címleírás, osztályozás

	címleírás		osztályozás	
	1986	1987	1986	1987
modern könyv (mű)	9 886	13 084	9 526	13 186
periodika (féle)	142	103	142	103
keleti könyv (mű)	100	977	759	628
keleti periodika	76	24	—	—
kézirat (db)	13 889	15 717	—	—
régi könyv (mű)	1 007	963	—	—
mikrofilm (mű)	460	280	—	—
periodikák retrospektív feldolgoz. (köt.)	—	—	1 614	1 659

4.2 Katalógusépítés

	katalóguscédulák			
	sokszorosítása		gépelése	
	1986	1987	1986	1987
modern könyv	10 175	13 265	10 175	13 265
periodika	—	—	602	496
kézirat	—	—	4 503	4 244
régi könyv	2 500	3 045	—	471
mikrofilm	250	4 255	450	851

Katalóguscédulák besorolása

	1986	1987
központi könyvkatalógusokba	77 857	88 622
központi periodikakatalógusokba	602	496
kézirat-katalógusokba	4 000	2 250
régi könyvkatalógusba	2 500	3 516
keleti betűrendes katalógusba	1 500	1 300
mikrofilm katalógusba	1 250	3 404

5. OLVASÓSZOLGÁLAT

5.1 Könyvtár használói (fő)

	1986	1987
Beiratkozott olvasók száma	4 146	3 689

5.2 Használók tudományos fokozat és foglalkozás szerinti megoszlása (Százalék arányban)

a Központi Olvasószolgálatnál:	1986	1987
MTA rendes és levelező tagja	2	2
egyetemi tanár, tudományok doktora, kandidátus	22	22
egyetemi oktató (docens, adjunktus, tanársegéd)	10	10
tudományos kutató, aspiráns	27	28
nem főfoglalkozású kutatók (orvos, mérnökök, szerkesztő, könyvtáros stb.)	23	22
egyetemi hallgató	11	11
egyéb	5	4
	100,0	100,0

5.3 Szolgáltatási alkalmak

Dokumentumfajta	helybenolvasás		kölcshözjárás		összesen	
	1986	1987	1986	1987	1986	1987
modern könyv	8 915	9 218	15 776	14 904	24 691	24 122
periodika	5 393	5 214*	495	447	5 888	5 661
kézirat, régi könyv	2 333	2 284	60	58**	2 393	2 342
keleti könyv, kézirat, periodika	2 510	3 215	2 007	1 842	4 517	5 057
mikrofilm	324	274	19	26	343	300
	19 475	20 205	18 357	17 277	37 832	37 482

* periodika xeroxingelési alkalmak száma 5 256
 fotózás alkalmak száma 175

** fotózás alkalmak száma 165
 xeroxingelési alkalmak száma 208

5.4 Állományhasználat (egység)

Dokumentumfajta	helybenolvasás		kölcshözjárás		összesen	
	1986	1987	1986	1987	1986	1987
modern könyv	15 972	14 283	16 793	17 155	32 765	31 438
periodika	49 371	70 632**	750	741	50 121	71 373
kézirat, régi könyv	45 206	57 970	93	140*	45 299	48 010
keleti könyv, kézirat, periodika	12 928	14 523	2 800	2 662	15 728	17 185
mikrofilm	685	467	69	35	754	502
	124 162	157 875	20 505	20 733	144 667	168 508

* fotózás egység 952
 xeroxingelési oldal 11 154

** periodika xeroxingelési alkalmak száma 5 256
 fotózás alkalmak száma 175

5.5 Könyvtárközi kölcsönzés

	kölcsönadás		kölcsönvétel	
	1986	1987	1986	1987
belföldi viszonylatban	2 075	1 922	54	57
külföldi viszonylatban	62	85	283	234
	2 137	2 007	337	291

5.6 Kötetés

	a Könyvtár számára		akadémiai szervezeteknek	
	1986	1987	1986	1987
kötés (régi, modern könyv, periodika)	3 814	5 051	135	158
brossúra	75	460	257	138
doboz, téka, tábla és mappa készítés	276	24	115	213
számnymás	700	700		
számozás	8 960	10 800		
katalóguskarton vágás	234 100	603 000		
őrlapok	3 000	1 405		

6. DOKUMENTÁCIÓ, TÁJÉKOZTATÁS, BIBLIOGRÁFIA

6.1 Tudományszervezési dokumentáció

	1986	1987
A referátumokban feldolgozott dokumentumok száma	334	321
Ebből: szemlében	245	213
figyelőben	54	50
híryanagban	35	58
A bibliográfiai rovatban közzétett tételek száma	1 980	1 935
A belső munkatársak referáló tevékenysége (szerzői ívben számítva)	6,9	6,7
Külső munkatársak referáló tevékenysége (szerzői ívben számítva)	72,45	66,9
	79,35	73,6

Ebből a K+F-ben közzétett
szemle és egyéb referátum
bibliográfia
belső erőből készült idegennyelvű anyag

1986	1987
27,4	28,5
9	8,2
1	1
37,4	37,7

6.2 Tudományszervezési gyorstájékoztató

Témafigyelés

Megrendelők száma
Megrendelt témák száma
Kiküldött bibliográfiai címek száma

1986	1987
43	34
157	144
12 312	13 732

6.3 Akadémikus bibliográfia

Új bibliográfiai felvételek száma

1986	1987
2 310	2 218

6.4 MISZON

Kiküldve: 62 cikk (referátum, szemle)
437 annotált bibliográfiai tétel
Megjelent közös kiadványok száma: 11

1987-ben megjelent témakötetek:

Bor'ba szocialiszticeszkogo szodruzsesztva za mirnoe szoszucszesztvovanie goszudarsztv sz razlicsnüm obcsesztvennüm sztroem. Varsava, 1986. MISZON. 165 p.

Real'nűj szocializm i szovremennűj szocial'nűj progreszsz. Szofija. 1985. MISZON. 98 p.

Novűe formű i perszpektivű ékoniczeszkogo i naucsno szotrudnicesztva szocialiszticeszkoh i razvivajuscshsja sztran. Bratislava, 1986. MISZON. 249 p.

Puti formirovanija szocial'noj odnorodnoszti szocialiszticeszkogo obcsesztva. Praga. 1986. MISZON. 129 p.

Rol' naucsno-tehniceszkogo progreszsza v intenzifikacii ékoniczeszkogo razvitija. Varsava. 1987. MISZON. 182 p.

Global'nüe problemü szovremennoszt i szotrudnicseszto goszudarszt i narodov v hode ih resenija. Berlin. 1987. MISZON. 240 p.

Formirovanie naucsno-ateiszticeszkih ubezsdenij v szocialiszticeszskom obscseszte na szovremennom étape. Bratislava. 1987. MISZON. 337 p.

1987-ben megjelent bibliográfiák:

Kritika szovremennoj burzsuaaznoj ideologii, reformizma i revizionizma. Ukaz.lit. 1985 g. Moszkva. 1986. MISZON. 310 p.

Szovmesztnüe naucsnué trudü ucsenüh szocialiszticeszskih sztran v oblaszti obscseszttvennüh nauk. 1984–1985 gg. Moszkva. 1986. MISZON. 244 p.

Mongolovedcseszkie iszszledovanija. Ukaz.lit. Ulan-Bator. 1987. MISZON. 250 p.

Social sciences in socialist countries. Vol.2. 1980–1985. Moscow. 1986. MISON–ECSSID. 343 p.

7. SCI HETI GÉPI SZAKIRODALOMFIGYELES

7.1 Szolgáltatások előfizetési árai

<i>A) Folyóirat tartalomjegyzék figyelés</i>	Evi előfizetési ár Ft-ban
1. Az adatbázisban feldolgozott mintegy 3200 folyóirat esetében	540 Ft/folyóirat
2. 82 db terjedelme, megjelenési gyakorisága miatt kiemelt folyóirat esetében	840–2040 Ft/folyóirat
<i>B) Témafigyelés</i>	
1. Nagy, átfogó tudományterületek szakirodalmának figyelemmel kísérése ad lehetőséget az Egyesült Államokban elkészített profilok alapján kereső ASCA TOPICS szolgáltatás	5760 Ft/profil
2. A kutató személyes információs igényei alapján az Informatikai Igazgatóság gépi keresőprofilokat készít az ASCA szolgáltatás keretében. E profilokat a felhasználó igénye szerint bármikor módosítani lehet.	7440 Ft/profil
<i>C) Publikációs tevékenység-, illetve idézettség figyelés</i>	
1. Szerzők publikációs tevékenységének figyelése	540 Ft/név
2. Intézmények publikációs tevékenységének figyelése	1740 Ft/intézmény
3. Szerzők idézettségének figyelése	540 Ft/név
4. Megadott közlemény idézettségének figyelése	360 Ft/közlemény
5. Megadott folyóirat idézettségének figyelése	3000 Ft/folyóirat

7.2 Előfizetők száma és a szolgáltatás típusainak megoszlása

	1986	1987	1986	1987
A. Folyóirat tartalomjegyzék	134 fő	125 fő	986 671	882 db folyóirat 642 fajta
B. Témafigyelés				
1. ASCATOPICS	197 fő	195 fő	364	341 profil
2. ASCA	434 fő	425 fő	590	562 profil
C. Publikációs tevékenység, ill. idézettség figyelés	111 fő	106 fő	709	722 név

7.3 Előfizetők főhatóság szerinti megoszlása

Főhatóság	Előfizető	
	fő	%
Egészségügyi Minisztérium	260	37,5
Egyetemek	141	20,3
Kórházak	85	12,3
Egyéb intézmények	26	3,8
Egyéni előfizetők	8	1,1
MTA Kutatóintézetek	135	19,5
Művelődési Minisztérium	83	12,0
Egyetemek	79	11,4
Főiskolák, oktatási intézmények	4	0,6
Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium	111	16,0
Egyetemek	67	9,6
Kutatóintézetek	22	3,2
Egyéb intézmények	22	3,2
Különböző tárcák	104	15,0
Üzemek, vállalatok	65	9,3
Kutatóintézetek	17	2,5
Egyéb	22	3,2
összesen:	693	100

8. HÁLÓZATI ÉS MÓDSZERTANI MUNKA

8.1 Az MTA intézeti könyvtárainak

	száma		állománya	
	1986	1987	1986	1987
Megoszlás az állomány nagysága szerint:				
50 000 könyvtári egységen felüli	9	9	824 287	836 235
20 000 könyvtári egységen felüli	17	16	522 862	528 826
10 000 könyvtári egységen felüli	9	10	137 281	152 032
5 000 könyvtári egységen felüli	10	7	70 523	51 404
5 000 könyvtári egységen aluli	5	6	11 599	20 388
	50	48	1 566 552	1 588 885

8.2 Személyi ellátottság

	1986	1987
főfoglalkozású könyvtáros	133	125
nem főfoglalkozású könyvtáros (részmunka-idős, megbízási díjas, társadalmi munkás)	64	60
	197	185
Főfoglalkozású munkatársak könyvtárosi szakképzettsége:		
felsőfokú szakképzettségű	74	74
középfokú szakképzettségű	37	33
szakképzettség nélküli	22	18
	133	125

8.3 Állománygyarapodás (feldolgozott egység)

Dokumentumfajta	állomány 1986.XII.31-én	1987. évi gyarapodás	1987. évi törlés	állomány 1987.XII.31-én
könyv	866 555	19 622	10 034	875 143
folyóirat	358 986	11 991	979	369 998
egyéb dokumentum	342 011	15 946	14 213	343 744
Összesen:	1 566 552	47 559	25 226	1 588 885

Állománygyarapításra felhasznált összeg:

1986	1987
59 824 015 Ft	74 410 620 Ft

8.4 Az MTAK hálózati tagkönyvtárainak megoszlása az állomány nagysága és személyi ellátottság szerint

50 000 könyvtári egységen felüli könyvtárak:

	állomány	személyi ellátottság				összesen
		főfog- lalko- zású	nem főfoglalkozású rész- munka- idős	megbí- zási díjas	társa- dalmi munkás	
1. Atommagkutató Intézet	55 006	3	—	1	1	5
2. Földrajztudományi Kutatóintézet	63 267	3	2	—	—	5
3. Irodalomtudományi Intézet	147 258	4	3	—	—	7
4. Központi Fizikai Kutatóintézet	152 437	11	1	—	1	13
5. Matematikai Kutatóintézet	52 251	3	—	—	—	3
6. Néprajzi Kutatócsoport	57 624	3	2	—	—	5
7. Történettudományi Intézet	102 951	6	1	—	—	7
8. Világgazdasági Kutatóintézet	71 554	10	7	—	—	17
9. Zenetudományi Intézet	133 887	3	4	—	—	7
Összesen:	836 235	46	20	1	2	69

20 000 könyvtári egységen felüli könyvtárak

	állomány	személyi ellátottság				összesen
		főfog- lalko- zású	nem főfoglalkozású részmunka- idős	megbí- zási díjas	társas- dalmi munkás	
1. Állam- és Jogtudományi Intézet	43 490	3	—	—	—	3
2. Csillagászati Kutatóintézet	30 976	1	1	—	—	2
3. Filozófiai Intézet	21 078	2	1	—	—	3
4. Filozófiai Intézet						
Lukács Archívum és Könyvtár	32 423	2	—	—	1	3
5. Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézet						
Szeizmológiai Osztály	30 988	3	—	—	—	3
6. Közgazdaságtudományi Intézet	38 924	12	1	6	—	19
7. Központi Kémiai Kutatóintézet	37 041	3	2	—	—	5
8. Magyar Földrajzi Társaság	36 924	1	—	—	—	1
9. Művészettörténeti Kutatócsoport	39 665	1	—	—	—	1
10. Növényvédelmi Kutatóintézet	22 845	1	2	1	—	4
11. Nyelvtudományi Intézet	35 188	3	1	—	—	4
12. Régészeti Intézet	38 268	2	2	—	—	4
13. Regionális Kutatások Központja						
Dunántúli Tudományos Intézete	36 599	4	—	—	—	4
14. Számítástechnikai és Automatizálási						
Kutatóintézet Kende u.	31 020	4	1	—	—	5
15. Szegedi Biológiai Központ	23 860	5	—	—	—	5
16. Talajtani és Agrokémiai						
Kutatóintézet.	29 537	4	1	—	—	5
Összesen:	528 826	51	12	7	1	71

10 000 könyvtári egységen felüli könyvtárak

	állomány	személyi ellátottság				összesen
		főfog- lalko- zású	nem rész- munka- idős	főfoglalkozású megbi- zási díjas	társas- dalmi munkás	
1. Csillagászati Kutatóintézet						
Napfizikai Observatóriuma	10 587	—	—	—	3	3
2. Izotópkutató Intézet	16 780	1	—	—	—	1
3. Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet	17 642	1	2	—	—	3
4. Mezőgazdasági Kutatóintézet	19 883	2	2	—	—	4
5. Műszaki Fizikai Kutatóintézet	19 962	4	—	—	—	4
6. Ökológiai és Botanikai Kutatóintézet	11 450	1	—	—	—	1
7. Pszichológiai Intézet	17 242	2	—	—	—	2
8. Regionális Kutatások Központja Alföldi Kutatócsoport	10 874	—	—	1	1	2
9. Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet Victor Hugo u.	16 117	5	—	—	—	5
10. Szociológiai Kutatóintézet	11 495	1	—	—	—	1
Összesen:	152 032	17	4	1	4	26

5000 könyvtári egységen felüli könyvtárak

	állomány	személyi ellátottság				összesen
		főfog- lalko- zású	nem részmunka- idős	főfoglalkozású megbi- zási díjas	társas- dalmi munkás	
1. Állatorvostudományi Kutatóintézet	6 922	1	—	—	—	1
2. Balatoni Limnológiai Kutatóintézet	6 701	1	1	—	—	2
3. Bányászati Kémiai Kutatólaboratórium	6 256	1	—	—	—	1
4. Magyar Numizmatikai Társulat	9 326	1	—	—	—	1
5. Műszaki Kémiai Kutatóintézet	8 354	1	—	—	—	1
6. SZBK Enzimológiai Intézet	7 826	1	—	—	—	1
7. Természettudományi Kutatólabora- tóriumok	6 019	1	1	—	—	2
Összesen:	51 404	7	2	—	—	9

5000 könyvtári egységen aluli könyvtárak

	állomány	személyi ellátottság				összesen
		főfog- lalko- zású	nem részmunka- idős	főfoglalkozású megbi- zási díjas	társas- dalmi munkás	
1. Ipar- és Vállalatgazdaság-kutató Intézet	4 996	1	—	—	—	1
2. Közgazdaságtudományi Intézet Közgazdasági Információs Szolgálat	—	—	1	—	—	1
3. Kutatásszervezési Intézet	4 165	1	1	—	—	2
4. Műszerügyi és Méréstechnikai Szolgálat	3 651	2	1	—	—	3
5. Ökológiai és Botanikai Kutatóintézet Magyar Dunakutató Állomás	4 214	—	—	—	2	2
6. Természettudományi Kutatólaboratóriumok Geokémiai Kutatólaboratóriuma	3 362	—	—	—	—	1
Összesen:	20 388	4	4	—	2	10

8.5 Nemzetközi kiadványcsere

1987-ben 5425 külföldi partnertől 24 722 könyvtári egység érkezett. Az MTA 48 intézeti könyvtára közül 37 könyvtár 52 489 kiadvánnyal vett részt a cserében az alábbi részletezés szerint:

Társadalomtudományi könyvtárak

	Cserepartnerek száma	küldött könyvtári egységek	kapott
1. Állam- és Jogtudományi Intézet	81	98	64
2. Filozófiai Intézet	3	24	5
3. " " Lukács Archívum és Könyvtár	109	143	25
4. Ipar- és Vállalatgazdaságtudományi Intézet	7	15	230
5. Irodalomtudományi Intézet	13	25	31
6. Közgazdaságtudományi Intézet	197	785	1 520
7. " " Közgazdasági Információs Szolgálat	2	19	1
8. Kutatásszervezési Intézet	2	3	4
9. Magyar Numizmatikai Társulat	76	67	73
10. Művészettörténeti Kutatócsoport	133	240	554
11. Néprajzi Kutatócsoport	471	480	486
12. Nyelvtudományi Intézet	5	2	–
13. Pszichológiai Intézet	5	24	9
14. Régészeti Intézet	415	933	590
15. Regionális Kutatások Központja Dunántúli Tudományos Intézet	56	9	–
16. Regionális Kutatások Központja Alföldi Kutatócsoport	3	6	15
17. Szociológiai Kutatóintézet	–	–	–
18. Történettudományi Intézet	132	200	1 992
19. Világgazdasági Kutatóintézet	326	16 011	2 808
20. Zenetudományi Intézet	56	323	167
Összesen:	2 092	19 407	8 574

Természettudományi könyvtárak

	Cserepartnerek száma	küldött könyvtári egységek	kapott
1. Allatorvostudományi Intézet	—	—	—
2. Atommagkutató Intézet	219	2 342	1 699
3. Balatoni Limnológiai Intézet	56	56	120
4. Bányászati Kémiai Kutatólaboratórium	—	—	—
5. Csillagászati Kutatóintézet	397	1 985	83
6. " " Napfizikai Observatórium	376	494	31
7. Földrajztudományi Kutatóintézet	204	425	248
8. Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézet	154	240	217
9. Izotópkutató Intézet	6	8	10
10. Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet	1	1	1
11. Központi Fizikai Kutatóintézet	310	11 641	6 117
12. Központi Kémiai Kutatóintézet	—	—	—
13. Magyar Földrajzi Társaság	257	264	317
14. Matematikai Kutatóintézet	188	198	234
15. Mezőgazdasági Kutatóintézet	—	—	—
16. Műszaki Fizikai Kutatóintézet	5	26	84
17. Műszaki Kémiai Kutatóintézet	3	17	4
18. Műszerügyi és Méréstechnikai Szolgálat	—	—	—
19. Növényvédelmi Kutatóintézet	764	12 147	6 757
20. Ökológiai és Botanikai Kutatóintézet	6	18	11
21. " " Magyar Dunakutató Állomás	—	—	—
22. Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet Victor Hugo u.	164	2 997	66
23. Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet Kende u.	—	—	—
24. Szegedi Biológiai Központ	—	—	—
25. SZBK Enzimológiai Intézet	—	—	—
26. Talajtani és Agronómiai Kutatóintézet	221	221	147
27. Természettudományi Kutatólaboratóriumok	—	—	—
28. " " Geokémiai Kutatólaboratórium	2	2	2
Összesen:	3 333	33 082	16 148

8.6 Könyvtárközi kölcsönzés

Társadalomtudományi könyvtárak

	küldött könyvtári egységek	kapott könyvtári egységek
1. Állam- és Jogtudományi Intézet	67	71
3. Filozófiai Intézet	53	72
3. " " Lukács Archívum és Könyvtár	30	60
4. Ipar- és Vállalatgazdaság-kutató Intézet	8	52
5. Irodalomtudományi Intézet	32	12
6. Közgazdaságtudományi Intézet	204	59
7. Közgazdasági Információs Szolgálat	—	—
8. Kutatásszervezési Intézet	13	20
9. Magyar Numizmatikai Társulat	23	—
10. Művészettörténeti Kutatócsoport	12	31
11. Néprajzi Kutatócsoport	996	662
12. Nyelvtudományi Intézet	12	82
13. Pszichológiai Intézet	199	207
14. Régészeti Intézet	9	40
15. Regionális Kutatások Központja Dunántúli Tudományos Intézet	10	335
16. Regionális Kutatások Központja Alföldi Kutatócsoport	4	12
17. Szociológiai Kutatóintézet	37	327
18. Történettudományi Intézet	194	91
19. Világgazdasági Kutatóintézet	46	186
20. Zenetudományi Intézet	4	3
Összesen:	1 953	2 322

Természettudományi könyvtárak

	küldött könyvtári egységek	kapott könyvtári egységek
1. Állatorvostudományi Kutatóintézet	432	518
2. Atommagkutató Intézet	253	224
3. Balatoni Limnológiai Kutatóintézet	61	134
4. Bányászati Kémiai Kutatólaboratórium	22	74
5. Csillagászati Kutatóintézet	92	25
6. " " Napfizikai Obszervatórium	—	—
7. Földrajztudományi Kutatóintézet	63	32
8. Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézet	51	175
9. Izotópkutató Intézet	200	830
10. Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet	267	141
11. Központi Fizikai Kutatóintézet	729	845
12. Központi Kémiai Kutatóintézet	467	1 676
13. Magyar Földrajzi Társaság	19	—
14. Matematikai Kutatóintézet	206	39
15. Mezőgazdasági Kutatóintézet	16	414
16. Műszaki Fizikai Kutatóintézet	79	131
17. Műszaki Kémiai Kutatóintézet	15	1 028
18. Műszerügyi- és Méréstechnikai Szolgálat	2	8
19. Növényvédelmi Kutatóintézet	310	815
20. Ökológiai és Botanikai Kutatóintézet	30	150
21. " " Magyar Dunakutató Állomás	31	57
22. SZTAKI Victor H. u.	145	447
23. SZTAKI Kende u.	170	1 659
24. Szegedi Biológiai Központ	4 059	775
25. " " Enzimológiai Intézet	646	1 537
26. Talajtani és Agrokémiai Kutatóintézet	55	71
27. Természettudományi Kutatólaboratóriumok	29	288
28. " " Geokémiai Kutatólaboratórium	10	10
Összesen:	8 459	12 103

8.7 Olvasó- és állományforgalom

Társadalomtudományi könyvtárak

	beiratkozott olvasók	könyvtár- látogatók	kölcsönzött dokumentumok	helyben használt
1. Állam- és Jogtudományi Intézet	142	8 700	1 700	37 000
2. Filozófiai Intézet	378	3 622	3 344	1 498
3. „ „ Lukács Archívum és Könyvtár	178	240	396	1871
4. Ipar- és Vállalatgazdaság-kutató Intézet	29	1 312	4 527	1 624
5. Irodalomtudományi Intézet	223	5 436	6 792	5 312
6. Közgazdaságtudományi Intézet	322	3 036	2 237	10 000
7. Közgazdasági Információs Szolgálat	—	—	—	—
8. Kutatásszervezési Intézet	30	30	—	—
9. Magyar Numizmatikai Társulat	430	1 920	—	13 700
10. Művészettörténeti Kutatócsoport	49	450	1 800	8 000
11. Néprajzi Kutatócsoport	—	987	10 400	11 000
12. Nyelvtudományi Intézet	130	—	—	—
13. Pszichológiai Intézet	102	3 775	3 941	7 322
14. Régészeti Intézet	7	1 753	2 901	7 911
15. Regionális Kutatások Központja Dunántúli Tudományos Intézet	80	2 400	1 481	1 200
16. Regionális Kutatások Központja Alföldi Kutatócsoport	25	25	50	32
17. Szociológiai Kutatóintézet	92	103	1 703	510
18. Történettudományi Intézet	350	—	16 400	—
10. Világgazdasági Kutatóintézet	121	—	2 626	5 432
20. Zenetudományi Intézet	79	2 758	2 257	4 958
Összesen:	2 767	36 547	62 555	117 370

Természettudományi könyvtárak

	beiratkozott olvasók	könyvtár- látogatók	kölcsönzött dokumentumok	helyben használt
1. Állatorvostudományi Kutatóintézet	—	648	—	—
2. Atommagkutató Intézet	251	9 547	1 239	—
3. Balatoni Limnológiai Kutatóintézet	—	55	153	3 500
4. Bányászati Kémiai Kutatólaboratórium	—	—	2 186	—
5. Csillagászati Kutatóintézet	24	—	178	—
6. " " Napfizikai Obszervatórium	—	10	—	—
7. Földrajztudományi Kutatóintézet	271	1 741	2 794	—
8. Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézet	85	3 870	1 613	2 984
9. Izotópkutató Intézet	—	1 200	2 000	4 000
10. Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet	61	3 310	1 350	8 400
11. Központi Fizikai Kutatóintézet	1 417	15 925	9 676	15 000
12. Központi Kémiai Kutatóintézet	240	—	—	—
13. Magyar Földrajzi Társaság	—	265	236	312
14. Matematikai Kutatóintézet	1 150	9 000	1 800	19 000
15. Mezőgazdasági Kutatóintézet	103	—	—	—
16. Műszaki Fizikai Kutatóintézet	242	—	3 037	—
17. Műszaki Kémiai Kutatóintézet	93	—	—	—
18. Műszerügyi- és Méréstechnikai Szolgálat	60	180	1 910	400
19. Növényvédelmi Kutatóintézet	—	7 350	4 800	25 000
20. Ökológiai és Botanikai Kutatóintézet	—	—	800	—
21. " " Magyar Dunakutató Állomás	—	—	201	—
22. SZTAKI Victor H. u.	337	7 400	2 451	16 000
23. SZTAKI Kende u.	294	7 800	2 892	23 000
24. Szegedi Biológiai Központ	355	—	—	—
25. " " Enzimológiai Intézet	—	3 162	193	6 217
26. Talajtani és Agrokémiai Kutatóintézet	96	3 061	3 812	10 483
27. Természettudományi Kutatólaboratóriumok	150	50	3 500	—
28. " " Geokémiai Kutatólaboratórium	—	50	250	90
Összesen:	5 229	74 624	47 071	134 386

9. REPROGRÁFIAI SZOLGÁLTATÁSOK

9.1 Fototechnikai szolgáltatások

	1986	1987
Felvételek száma		
mikrofilm	123 470	121 433
kisfilm	1 152	748
6x6 vagy 9x12 cm felvétel	130	306
	124 752	122 487
Másolatok száma		
mikrofilm-másolat (m)	4 829	10 234
fotokópia (nagyítás) (db)	6 356	4 655
elektrosztatikus nagyítás (db)	12 939	22 946

9.2 XEROX gyorsmásolat

Megoszlás az előállítás technikája szerint:

IBM II géppel készült	75 851 db	38 605 db
IBM III géppel készült	421 148 db	434 011 db
Fólia	2 210 db	2 716 db
ROTO géppel készült	236 120 db	334 042 db
Lumoprint gépekkel készült	113 506 db	123 547 db
Összesen:	848 835 másolat	932 921 másolat

10. KIADVÁNYOK BIBLIOGRÁFIÁJA

Taxner-Tóth Ernő: A fiatal Vörösmarty barátainak levelezéséből. Bp. 1987. 183 p.
/MTA Könyvtárának Közleményei. 17(92)./

Fráter Jánosné: A Magyar Tudományos Akadémia könyvtárosai 1831–1949. Bp. 1987. 155 p.
/MTA Könyvtárának Közleményei. 18(93)./

F. Csanak Dóra: Egy debreceni kereskedő Nyugat-Európában. Csanak József úti levelei 1862-ből. Bp. 1987. 61 p.
/MTA Könyvtárának Közleményei. 19(94)./

Bujdosó Ernő: Bibliometria és tudománymetria. Bp. 1986. OSZK–MTAK. 217 p.

MTA Könyvtár 1986. évi beszámoló jelentése és 1987. évi programja. Bp. 1987. 82 p.

Huszár Gál: A keresztyéni gyülekezetben való isteni dicséretes és imádságok. Komjáti 1574. Közzéteszi Kőszeghy Péter. Bp. 1986. 1052 p.
/Bibliotheca Hungarica Antiqua. XIII/1–3./

Futaky István–Schwamm Kristin: A Göttingische Gelehrte Anzeigen Magyarországra vonatkozó közleményei 1739–1839. Bp. 1987. 309 p.

Analecta monumentorum Hungariae historicorum literariorum. Edidit Franciscus Toldy. Tomus I. Curavit G. Érszegi. Bp. 1986. 402 p.

Kutatás-Fejlesztés, 5(27). 1987. 1, 2, 3–4, 5, 6. szám.

MTA Könyvtár Új Külföldi Gyarapodásainak Jegyzéke, 1986/3–4, 1987/1–2.

ECSSID Bulletin, 1986/4, 1987/1–2, 1987/3.

HungInfo, 1987/1–2, 1987/3–4.

Analecta Linguistica, 1987/1.

Scientometrics, 1987.*

A Könyvtár kiadásában megjelent munkák nyomdai ívszáma:

/-gal jelzett kiadvány ívszámát az adat nem tartalmazza/*

	1986	1987
összesen:	381 nyomdai ív	308,8 nyomdai ív
ebből:		
saját szerkesztésű és nyomású	290,6	236,7
saját szerkesztésű, külső nyomású	52,4	59,1
szellemi kiadású	38	13

Nyomdai teljesítmény oldalnyomásban:

összesen:	1 892 980	2 281 100 oldalnyomás
ebből MTA Könyvtár kiadványai	916 480	643 000 oldalnyomás
Kult. főirány kiadványai	828 000	1 347 600 oldalnyomás
ügynyitelt nyomtatványok	148 000	310 500 oldalnyomás

11. NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

11.1 Külföldi kiküldetések, tanulmányutak

Ország	Kiküldetési alkalmak száma	Napok száma
Ausztria	5	23
Belgium	1	5
Bulgária	2	12
Csehszlovákia	5	35
Dánia	1	13
Franciaország	4	27
Hollandia	3	17
Jugoszlávia	1	6
Kína	1	60
Lengyelország	4	27
Nagy-Britannia	1	3
NDK	7	45
NSZK	2	14
Nyugat-Berlin	1	7
Olaszország	1	60
Szovjetunió	2	12
Törökország	1	7
	40	373

Összesen 20 fő, 40 kiküldetési alkalommal 373 napot töltött 17 különböző országban, részben akadémiai finanszírozással, részben részleges akadémiai vagy könyvtári támogatással vagy pedig külföldi meghívással.

11.2 Külföldi kutatók és látogatók

Batho J.	tanácsos	Franciaország
Bernhart P.	cégtulajdonos	Hollandia
Berzin A.	kutató	India
Bianchi G.	elnök	Olaszország
Biasi De, P—M. L.	nyelvész	Franciaország
Blänkner R.	történész	NSZK
Bouché P.	tud. munkatárs	NDK
Budak N.	történész	Jugoszlávia
Chalkallakar C. J.	kutató	India
Chöpel L.	láma	Svédország
Coco C.	kutató	Olaszország
Csirpak G.	tanár	SZU
Csizmadia J.	történész	Ausztria
Dobrov G. M.	igazgató	SZU
Eisenegger P.	igazgató	Svájc
Fine S.	professzor	USA
Fogarassy L.	könyvtáros	Csehszlovákia
Fukári V.	irodalomtörténész	Csehszlovákia
Ghosh S. B.	kutató	India
Gilchrist A.	főszerkesztő	Nagy-Britannia
Glück E. V.	kutató	Románia
Gold L. S.	könyvtárvezető	USA
Gyug R. F.	egy. tanár	Kanada
Hauel P.	nyelvész	NDK
Hejnic J.	irodalomtörténész	Csehszlovákia
Hensel L.	irodalomtörténész	Lengyelország
Hiszamatgyinov V. R.	főosztályvezető	SZU
Hofmeister-Hunger A.	kutató	NSZK
Iaworski I.	könyvtáros	Románia
Imreh I.	történész	Románia
Jakó Zs.	történész	Románia
Jarosch H.	osztályvezető	NDK
Jensen T.	nyelvész	Kanada
Kacalin M. S.	egy. lektor	Törökország
Kara-Murza Sz. G.	igazgatóhelyettes	SZU
Kazár L.	nyelvész	Ausztrália
Knoll R.	történész	NSZK
Knops M. F.	kutató	Hollandia
Koszicsenko N. I.	főosztályvezető h.	SZU
Krasznov N. G.	egy. tanár	SZU
Kretschmer H.	kutató	NDK
Kubinská M.	aspiráns	Csehszlovákia
Kyralová M.	történész	Csehszlovákia
Lhagpa Ch.	professzor	Kína
Lukkarila M. J.	egy. hallgató	Finnország
Maranini G. A.	egy. tanár	Olaszország

Marks A. F.	igazgató	Hollandia
Marosi I.	irodalomtörténész	Románia
Mavius G.	történész	NSZK
Mayans C. D.	osztályvezető	Kuba
Moran G. T.	kiadó	Hollandia
Moravcsik M. J.	egy. tanár	USA
Morosanu A – A.	könyvtáros	Románia
Nacke O.	egy. tanár	NSZK
Nappelbaum E.	osztályvezető	SZU
Naranjo C. C.	egy. tanár	Kuba
Newman G.	elnök	USA
Ngawang L.	láma	Svédország
Parkhalina T.	osztályvezető	SZU
Penavin O.	egy. tanár	Jugoszlávia
Pljuscsev V. I.	osztályvezető	SZU
Püspöki Nagy P.	történész	Csehszlovákia
Péteri Gy.	közgazdász	Svédország
Püschl R.	mérnök	NDK
Rabenau von, K. H. P.	kutató	NDK
Rafsanjani H.	igazgató	Irán
Rayfield P. D.	egy. tanár	Nagy-Britannia
Repo A.	főosztályvezető	Finnország
Rivera R.	igazgatóhelyettes	Kuba
Ruao A.	osztályvezető	Kuba
Saddek S.	aspiráns	Egyiptom
Sahini V.	professzor	Románia
Sakanoe M.	professzor	Japán
Schwarz N.	kutató	Svájc
Schwarz M.	kutató	Svájc
Sed G.	művészettörténész	Franciaország
Seidler A.	kutató	Ausztria
Shoda Sh.	történész	Japán
Sliwka M.	igazgatóhelyettes	Lengyelország
Syrovatka M.	tud. tanácsadó	Ausztria
Szirmai J. A.	egy. tanár	Hollandia
Szladits L. L.	könyvtáros	USA
Sárkány S.	kutató	Kanada
Takács M.	régész	Jugoszlávia
Tverdohleb A. A.	főmunkatárs	SZU
Uhov V. G.	osztályvezető	SZU
Venus T.	kutató	Ausztria
Wenzel H.	egy. hallgató	Ausztria
Werle C.	attasé	Franciaország
Woien A.	professzor	Norvégia
Zetterberg L. H.	professzor	Svédország
Zibriková G.	docens	Csehszlovákia
Zurawski K – J.	csoportvezető	NDK

Összesen: 93 fő.

12. MUNKATÁRSÁK TAGSÁGA ÉS KÖZREMŰKÖDÉSE TESTÜLETEK TEVÉKENYSÉGÉBEN

Apor Éva

MTA Orientalisztikai Bizottság
MTA Könyvtári Bizottság állandó meghívottja
Kőrösi Csoma Társaság választmányi tag, vezetőségi tag
Magyar Nyelvtudományi Társaság
Magyar Történelmi Társulat
Modern Filológiai Társaság
Ökortudományi Társaság

Balázs Péterné

Kutatás-Fejlesztés felelős szerkesztője
Scientometrics-News rovatának szerkesztője

Bánhegyi Zsolt

Magyar Könyvtárosok Egyesülete
Modern Filológiai Társaság
Az "Analecta Linguistica" felelős szerkesztője

Bíró Júlia

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Braun Tibor

MTA Radioanalitikai Munkabizottság
Magyar Kémikusok Egyesülete, Radioanalitikai Munkabizottság elnöke
MTA Könyvtári Bizottság
TMB Interdiszciplináris Szakbizottság
Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (IAEA) konzulense, szakértője
International Union of the History and Philosophy of Science,
Division of the History of Science – Executive Committee of the Commission on Publications
Journal of Radioanalytical and Nuclear Chemistry, Articles nemzetközi folyóirat főszerkesztője
Journal of Radioanalytical and Nuclear Chemistry, Letters nemzetközi folyóirat főszerkesztője
Scientometrics nemzetközi folyóirat szerkesztője
EASE (European Association of Science Editors)

Büky Béláné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Czene Valéria

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Darabos Pál

Országos Könyvtárügyi Tanács Osztályozási Bizottság

Ecsedy Lajosné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

F. Csanak Dóra

Magyar Irodalomtörténeti Társaság

Wolfenbüttler Arbeitskreis für Geschichte des Buchwesens

Société Internationale d'Études du 18ième Siècle

Az MTA I. Osztálya Könyvtártörténeti és Bibliográfiai Munkabizottsága

Az MTA 18. századi Művelődéstörténeti Bizottsága

Az MTA Irodalomtudományi Intézete 18. századi Munkaközössége

Füredi Mihály

MTA Alkalmazott Nyelvészeti Munkabizottság

COLING'88 (a Budapesten megrendezendő XII. Nemzetközi Számítógépes Nyelvészeti Konferencia, angolul Computational Linguistics) magyar szervező bizottságának tagja

Societas Linguistica Europaea

Neumann János Számítógéptudományi Társaság (Szövegfeldolgozási és Humán Alkalmazási Szakosztály)

Magyar Nyelvtudományi Társaság

Tudományos Ismeretterjesztő Társulat (Idegennyelvi Szakosztály)

Gerzsenyi Istvánné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Hatos Géza

Magyar Történelmi Társulat

Hay Diana

Magyar Orvostörténeti Társaság

Société Internationale d'Études du 18ième Siècle

Magyar Levéltárosok Egyesülete

Káldos János

Az MTA I. Osztálya Reneszánsz és Barokk Munkabizottsága

Kiss Sándorné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Klein Ágnes

Magyar Kémikusok Egyesülete

MOTESZ Gyógyszerészeti Társaság

Kolthay Tiborné

Az OPAKFI Mikrofilm szakcsoport

Kőrösiné Merkl Hilda

Modern Filológiai Társaság

Állami Nyelvvizsga Bizottság

Körmendy Kinga

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Ókortudományi Társaság

Láng Klára

Optikai, Akusztikai és Filmtechnikai Egyesület, Mikrofilm szakcsoport

Madarasi Béláné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Mészáros Piroska

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Mokányné Nagy Katalin

Magyar Nyelvtudományi Társaság

Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság

Észt Anyanyelvi Társaság (Tartu)

Murányi Lajos

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

N. Abaffy Csilla

Magyar Nyelvtudományi Társaság

Németh Éva

Tudományos Ismeretterjesztő Társulat

Pesthy Mónika

Ókortudományi Társaság

Pétervári Lászlóné

Az MTA Textológiai Bizottságának titkára

Rejtő István

MTA Könyvtári Bizottság titkára

MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya, Textológiai Bizottság

MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya, Sajtótörténeti Munkabizottság
 Magyar Irodalomtörténeti Társaság
 Magyar Újságírók Szövetsége
 Magyar Könyvszemle szerkesztőbizottság
 Magyar Tudomány szerkesztője

Ritoók Zsigmondné

Az MTA I. Osztálya Könyvtártörténeti és Bibliográfiai Munkabizottsága
 Az MTA I. Osztálya Reneszánsz és Barokk Bizottsága
 Az MTA Művelődéstörténeti Bizottsága
 Egyházi Könyvtárak Felügyelőbizottsága
 Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság
 Ókortudományi Társaság

R. Marth Hildegard

Modern Filológiai Társaság spanyol-portugál Szakosztálya

Rózsa György

MTA Könyvtári Bizottság
 ECSSID Executive Committee tagja, az Editorial Board elnöke, a Bulletin főszerkesztője
 Kutatás-Fejlesztés főszerkesztője
 Társadalomtudományi Információs Munkacsoport elnöke
 Magyar UNESCO Bizottság
 MISZON Rendszertanács magyar képviselője
 Országos Könyvtárügyi Tanács
 Kulturális és Történelmi Emlékeink feltárása, nyilvántartása és kiadása c. kutatási főirány
 Koordináló Tanács tagja
 Magyar ENSZ Társaság Intéző Bizottság
 MTA Bibliológiai Munkaközösség társelnöke
 MTA MSZMP Kutatáspolitikai Munkabizottság

Rozsondai Béláné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete
 Ókortudományi Társaság
 Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület Restaurátor Szakosztály
 OKT Állományvédelmi Szakbizottság

Sárközi Anita

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Schubert András

Magyar Biofizikai Társaság elnökségi tagja

Somlai György

Kőrösi Csoma Társaság választmányi tagja
 Kőrösi Csoma Memorial Symposium Nemzetközi Állandó Bizottság titkára

Sz. Garai Judit

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Szakács Gyuláné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Tarcsai Mihályné

Optikai, Akusztikai és Filmtechnikai Egyesület, Mikrofilm Szakcsoport

Telcs András

Bolyai János Matematikai Társulat

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Telegdy-Kováts Magda

Magyar Kémikusok Egyesülete

Tibay Andrea

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Szabó Ervin Kör

Tóth Kálmán

Magyar Néprajzi Társaság

Tőkés László

OPAKFI Mikrofilm Szakcsoport

Magyar Néprajzi Társaság

Vargyas Péter

Ökortudományi Társaság

Kőrösi Csoma Társaság

Vidámi Istvánné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Vitályos László

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Wojtilla Gyula

Asiatic Society of Bengal

Linguistic Society of India

Zsindely Sándor

International Committee for Studies of Bauxites Alumina and Aluminium (ICSOBA)

13. MUNKATÁRSÁK PUBLIKÁCIÓI, ELŐADÁSAI

Apor Éva

Stein Aurél és az iránsztika. Kőrösi Csoma Társaság. Előadás.

Stein Aurél kutatásai Perzsiában. Magyar Földrajzi Társaság. Előadás.

Babus Antal

Fodor András: Ezer este Fülep Lajossal. Bp. 1986. Magvető. Könyvismertetés.

= Új Forrás, 1987.2. 8–10.p.

Bánhegyi Zsolt

Bibliográfia passim.

In: Sciences sociales et humaines en Hongrie. Ed. by Béla Köpeczi, István Fodor. Bp. 1987. Corvina. 328 p.

Braun Tibor

Literature of analytical chemistry, a scientometric evaluation.

Boca Raton, Florida, 1987. CRC Press, Inc. 288 p. [Társszerzők: Bujdosó Ernő, Schubert András]

A doktori disszertáció mint a szakirodalmi információ kihasználatlan tartaléka. Az MTA Könyvtára CD-ROM szolgáltatásai a Dissertation Abstracts Ondisk alapján. [Társszerzők: Rózsa György, Telcs András]

= TMT, 1987.12. 575–579.p.

One more version of the facts and figures on publication output and relative citation impact of 107 countries 1978–1980. [Társszerzők: W. Glänzel, A. Schubert]

= Scientometrics, 11. 1987. 1–2. 9–15.p.

One more version of the facts and figures on publication output and relative citation impact in the life sciences and chemistry 1978–1980. [Társszerzők: W. Glänzel, A. Schubert]

= Scientometrics, 11. 1987. 3–4. 127–140.p.

One more version of the facts and figures on publication output and relative citation impact in physics and mathematics 1978–1980. [Társszerzők: W. Glänzel, A. Schubert]

= Scientometrics, 12. 1987. 1–2. 3–16.p.

Statistical evaluation of recorded knowledge in nuclear and other instrumental analytical techniques.

= Fresenius Z. Anal. Chem., 1987. 1–9.p.

Separation of ^{99m}Tc from parent ^{99}Mo by solid-phase column extraction as a simple option for a new ^{99m}Tc generator concept. [Társszerzők: H. Imura, N. Suzuki]

= J. Radioanal. Nucl. Chem., Letters, 1987.4. 315–325.p.

Subject field characteristic citation scores and scales for assessing research performance. [Társszerzők: A. Schubert, W. Glänzel]

= Scientometrics, 12. 1987.5–6. 267–292.p.

Büky Béláné

Baistow, Tom: The fourth-rate estate. London, 1985. Comoedia Publ. Comp. Könyvismertetés.
= Jel-Kép, 1987.3. 173–175.p.

Darabos Pál

Karnevál és apokalipszis. Hamvas Béla regénye és tanulmányai.
= Életünk, 1987.9. 884–891.p.

Dul Antal

Hamvas Béla — és az a "bizonyos esszé".
= Életünk, 1987.9. 872–883.p.

Hamvas Béla harminchárom esszéje. Vál. szerk. és a bev. írta —. Bp. 1987. ELTE. 316 p.

F.Csanak Dóra

Egy debreceni kereskedő Nyugat-Európában. Csanak József úti levelei 1862-ből. Bp. 1987. MTAK. 61 p. 17 t.

Az 1954–1955-ben feldolgozott kéziratok katalógusa. Ms 1 — Ms 300. Bp. 1986. MTAK. 424 p.

Írói hagyatékok az Akadémiai Könyvtár Kézirattárában.

In: Írás és könyv. A Magyar Bibliofil Társaság Évkönyve. I. Bp. 1987. M.Bibliofil Társ. 22–31.p.

Teleki László ősei a 18. század szellemi életében.

In: Teleki és kora. Szerk. Praznovszky Mihály, Rozsnyói Ágnes. Salgótarján 1987. Nógrád Megyei Múzeumok Ig. 41–47.p.

Critique ou animateur? Le dilemme de József Péczeli. A Nemzetközi 18. századi Kongresszus, Budapest, 1987. júl. 27. Előadás.

Füredi Mihály

Vowel frequency in Hungarian.

In: Studien zur Phonologie und Morphologie der uralischen Sprachen. Akten der dritten Tagung für uralische Phonologie. Eisenstadt, 28. Juni — 1. Juli 1984. Hrsg. von Károly Rédei. Wien, 1987. 97–113.p. (Studia Uralica.4.)

A hazai számítógépes nyelvoktatás elhanyagolt szempontjai.

In: Nyelvpedagógiai írások. IX. Bp. 1987. MKKE Nyelvi Int. 172–181.p.

Mesterséges intelligencia és kommunikáció. Előadás az MKKE Nyelvi Intézete által szervezett konferencián. Bp. 1987. jún. 2.

Discourse analysis with statistical program packages on mainframe computer. XIV. Nemzetközi Nyelvészkonferencia, Berlin, 1987. aug. 12. Előadás.

Számítástechnikai alapismeretek. Előadássorozat az MTA Könyvtár munkatársai számára. 1987. dec. 1–11.

Glänzel Wolfgang

One more version of the facts and figures on publication output and relative citation impact of 107 countries 1978–1980. [Társszerzők: T. Braun, A. Schubert]
= *Scientometrics*, 11. 1987. 1–2. 9–15.p.

One more version of the facts and figures on publication output and relative citation impact in the life sciences and chemistry 1978–1980. [Társszerzők: T. Braun, A. Schubert]
= *Scientometrics*, 11. 1987. 3–4. 127–140.p.

One more version of the facts and figures on publication output and relative citation impact in physics and mathematics 1978–1980. [Társszerzők: T. Braun, A. Schubert]
= *Scientometrics*, 12. 1987. 1–2. 3–16.p.

Subject field characteristic citation scores and scales for assessing research performance. [Társszerzők: T. Braun, A. Schubert]
= *Scientometrics*, 12. 1987. 5–6. 267–292.p.

Frequency distributions in scientometrics and bibliometrics. A microcomputer oriented approach. [Társszerző: A. Schubert]
= *The application of micro-computers in information, documentation and libraries*. K.D. Lehmann and H. Strohl-Goebel (eds.). Elsevier Science Publishers B.V. (North-Holland) DGD, 1987.

A characterization theorem based on truncated moments and its application to some distribution families.

Mathematical statistics and probability theory, Vol. B, 75–84.p. P. Bauer et al.(eds.).

Proceedings of the 6th Pannonian Symposium on Mathematical Statistics, Bad Tatzmannsdorf, Austria, September 14–20, 1986.

Hay Diana

Die Geschichte der Tonbandsammlung und die Erschliessung der Phonodokumente im Archiv der UAdW. MTA Levéltára Nemzetközi Hangarchíválási munkaértekezlete. Bp. 1987. jún. 11. Előadás.

Le changement dans les circonstances sanitaires en Hongrie grâce aux réformes de van Swieten. VII. Felvilágosodás kori kongresszus. Bp. 1987. júl. 30. Előadás.

Klein Ágnes

Szakirodalmi és tudománypolitikai információs rendszer a Magyar Tudományos Akadémián. MUOSZ Oktatási Igazgatósága. 1987. febr. 26. Előadás.

Körmendy Kinga

Csapodi Csaba: *A budai királyi palotában 1686-ban talált kódexek és nyomtatott könyvek*. Bp. 1984. MTAK. 112 p. Könyvismertetés.
= *Irodalomtörténeti Közlemények*, 1986. 1–2. 200–201.p.

A középkori esztergomi könyvgyűjtemények. Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulat és az MTA Középkori Munkabizottság ülése. 1987. nov. 5. Előadás.

Kőrösiné Merkl Hilda

B. Björnson og Ungarn. Universität Tübingen. Deutsches Seminar, Nordische Abteilung. 1987. márc. 4. Előadás.

Etikai kérdések a II. világháború utáni norvég regényekben. Université des Travaillleurs, Neuilly sur Seine. 1987. aug. 1–6. Előadások.

Mázi Béla

Náday Károly – Sáfrán Györgyi: Történeti kutatások Kufsteinban. Czuczor Gergely rabsága. Bp. 1984. MTAK. 213 p. Könyvismertetés.
= Magyar Könyvszemle, 1987. 1. 69–70. p.

Mokányné Nagy Katalin

Nabljudenija nad lekszikoj zsvotnovodszta vengerszkih jazükovüh osztrovkov vosztocsnogo Zakarpatya. II.
= Szovetszkoe Finno-ugrovedenie, 1987. 2. 120–126. p.

N. Abaffy Csilla

Irodalomtudományi és stilisztikai tanulmányok. Szerk. Szabó Zoltán. Bukarest, 1981. Kriterion. 276 p. Könyvismertetés.
= Irodalomtörténet, 1986. 2. 543–545. p.

Németh Éva

Hat ország kutatáspolitikája – összehasonlító vizsgálat.
= Kutatás-Fejlesztés, 1987. 1. 27–36. p.

Jelentés a brit katonai K+F-ről.
= Kutatás-Fejlesztés, 1987. 2. 155–164. p.

Tudomány és technika Ibériában.
= Kutatás-Fejlesztés, 1987. 1. 293–306. p.

Pálfalvi Lajos

A pálya emlékezete (Witold Gombrowicz: Lengyelországi emlékeim).
= Életünk, 1987. 10. 932–939. p.

Az Ifjak Kohójától az emigrációig. Kazimierz Brandys pályája. Vásárhelyi Miklós emlékkönyv. Bp. 1987. MTA Irod.tud. Int. 382–392. p. [Kézirat gyanánt]

Semmi sem természetes. [Witold Gombrowicz: Transz-Atlantik. Pornográfia.]
= Élet és Irodalom, 1987. nov. 13. 11. p. Könyvismertetés.

Vincenz, Stanisław: Hungarica. A barátság ajándékai.
= Életünk, 1987. 6. 552–558. p. Fordítás.

Rejtő István

Mikszáth Kálmán összes művei. 79. köt. Cikkek és karcolatok XXIX. Sajtó alá rendezte: Kroó András és —. Bp. 1987. Akad.K. 428 p.

Mikszáth Kálmán összes művei. 80. köt. Cikkek és karcolatok XXX. köt. Sajtó alá rendezte: — és Suhai Pál. Bp. 1987. Akad. K. 388 p.

Mikszáth Kálmán a rimaszombati diák. Előadás a CSEMADOK rendezésében Szlovákiában, 1987. márc. 21.

Mikszáth Kálmán és a parlamenti karcolatok. Előadás az Irodalomtörténeti Társaság balassagyarmati vándorgyűlésén, 1987. szept. 27.

Ritoók Zsigmondné

Der Kult der römischen Epigraphik in Ungarn zur Zeit der Renaissance. A Wolfenbüttler Arbeitskreis für Renaissance-Forschung és az MTA Irodalomtudományi Intézete közös konferenciája, Eger, 1987. ápr. 7. Előadás.

Rózsa György

Könyvtáros úton Izraelben.

= TMT, 1987.1. 31–32. p.

Kínában könyvtárosként.

= TMT, 1987.2. 75–79. p.

Az információs politika iránti igény és megvalósulásának korlátai Magyarországon. A társadalom- és természettudományi információs politikáról.

= TMT, 1987.8. 363–366. p.

Könyvtárak és információs szervezetek bibliológiai összefüggésben.

= TMT, 1987.10. 487–490. p.

u. a.

L'organisation des bibliothèques et des services documentaires dans un contexte bibliologique.

= Revue de Bibliologie, 1987. No. 27. 66–68. p.

A doktori disszertációk mint a szakirodalmi információ kihasználatlan tartaléka. Az MTA Könyvtára CD-ROM-szolgáltatásai a Dissertation Abstracts Ondisk alapján. [Társszerzők: Braun Tibor, Telcs András]

= TMT, 1987.12. 575–579. p.

System of management of scientific information in Hungary.

= Bulletin. Israel Society of Special Libraries and Information Centers, 1987.2. 101–97. p.

[10th National Conference of the Israel Society of Special Libraries and Information Centers, Israel. June 9–10, 1986. konferencián elhangzott előadás alapján]

Research and SSID services, tendencies and characteristics.

In: Theoretical problems of informatics. Place of information in the global problems of the world. FID/RI. 659. Moscow, 1987. VINITI. 95–104. p. [Társszerző: Jiří Zahradil]

Models for the information infrastructure of developing countries.

In: Information, communication and technology transfer. Ed. E. V. Smith and S. Keenan. La Haye, 1987. FID. 15–19. p. [43rd FID Conference and Congress. Information, communication and technology transfer. Montreal, Sept. 8–18. 1986. konferencián elhangzott előadás alapján]

Előremutató erőforrás. Információpolitika és tudásipar.

= Magyar Nemzet, 1987. aug. 10. 7. p.

Gondolatok egy könyvtárról. Riport dr. Rózsa György főigazgatóval.

= Figyelő, 1987. máj. 14. 1.p.

Számítógépes-rendszer a könyvtárban. Riport dr. Rózsa György főigazgatóval.

= Közalkalmazott, 1987. máj. 7.p.

A szakirodalmi információ forrásairól. Előadás a TMB által az ösztöndíjasok számára rendezett tudományos továbbképző tanfolyamon. Bp. 1987. dec. 16.

Multifonctionnalité et multidisciplinarité. Une étude de cas: La Bibliothèque de l'Académie des Sciences de Hongrie. Annual Conference, Corporation of Professional Librarians of Québec. Québec, May 28–30. 1987. Előadás. 6 p. gépirat.

Rózsáné Nagydiósi Stella

Ismertető a Science Citation Index, Social Science Citation Index, Arts and Humanities és Citation Index működéséről. Előadás a Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskolán, 1987. nov. 25.

Rozsondai Marianne

A magyar könyvkötőművészet múltjából.

In: Írás és könyv. A Magyar Bibliofil Társaság Évkönyve. I. Bp. 1987. M. Bibliofil Társ. 78–89.p.

Schweizerische Einbände in der Bibliothek der Ungarischen Akademie der Wissenschaften.

= Gutenberg Jahrbuch, 1987. 306–312.p.

A magyarországi művészi könyvkötések. (A gótika és a reneszánsz korában.) Előadás a Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulat és az MTA Középkori Munkabizottság ülésén, 1987. nov. 5.

Schubert András

One more version of the facts and figures on publication output and relative citation impact of 107 countries 1978–1980. [Társszerzők: T. Braun, W. Glänzel]

= Scientometrics, 11. 1987. 1–2. 9–15.p.

One more version of the facts and figures on publication output and relative citation impact in the life sciences and chemistry 1978–1980. [Társszerzők: T. Braun, W. Glänzel]

= Scientometrics, 11. 1987. 3–4. 127–140.p.

One more version of the facts and figures on publication output and relative citation impact in physics and mathematics 1978–1980. [Társszerzők: T. Braun, W. Glänzel]

= Scientometrics, 12. 1987. 1–2. 3–16.p.

Subject field characteristic citation scores and scales for assessing research performance. [Társszerzők: T. Braun, W. Glänzel]

= Scientometrics, 12. 1987. 5–6. 267–292.p.

Quantitative studies of science a current bibliography.

= Scientometrics, 12. 1987. 5–6. 395–412.p.

Frequency distributions in scientometrics and bibliometrics. A microcomputer oriented approach. [Társszerző: W. Glänzel]

= The application of micro-computers in information, documentation and libraries. K.D. Lehmann and H. Strohl-Goebel (eds.) Elsevier Science Publishers B.V. (North-Holland) DGD, 1987.

Literature of analytical chemistry, a scientometric evaluation CRC Press, Inc., Boca Raton, Florida, 1987. 288 p. [Társszerzők: T. Braun, E. Bujdosó]

Somlai György

The lineage of Tāranātha according to Klon-rdol bla-ma.

= Studia Tibetica II. 1987. 145–148. p.

Anthony de Mello: Test és lélek imája. Eisenstadt, 1987. Könyvismertetés.

= Vigilia, 1987. 10. 799. p.

Magyar tibetisztikai kutatások. Előadás, Központi Nemzetiségi Intézet, Peking. 1987. febr.

Telcs András

A doktori disszertációk mint a szakirodalmi információ kihasználatlan tartaléka. Az MTA Könyvtára CD-ROM-szolgáltatásai a Dissertation Abstracts Ondisk alapján. [Társszerzők: Braun Tibor, Rózsa György]

= TMT, 1987. 12. 575–579. p.

CD-ROM bemutató hálózati könyvtárosok számára. 1987. dec. 19.

Vargyas Péter

A fizikai és szellemi munka megbecsülése az ókori Mezopotámiában.

= Keletkutatás, 1986. 2. 3–16. p.

Vekerdi László

”Becsmérlés” vagy ”baromság?”

= Természet Világa, 1987. 1. 41. p.

”Honnan cipel a sors – s e három egér?”

= Forrás, 1987. 12. 33–37. p.

A kultúráteremtés övezete.

= Új Forrás, 1987. 3. 42–48. p.

Az elszabadult Prométheusz.

= Természet Világa, 1987. 4. 189. p.

Csoóri Sándor: Készülődés a számadásra. Bp. 1987. Magvető. 460 p. Könyvismertetés.

= Mozgó Világ, 1987. 10. 121–125. p.

Wojtilla Gyula

Pandzsábi irodalom.

In: Világirodalmi Lexikon. 10. köt. Bp. 1986. 92–93. p.

Vasikarana texts in Sanskrit Kamasasra literature.

In: Abstracts VIIth World Sanskrit Conference, August 23–29, 1987. IASS, Kern Institute, University of Leiden, 1987. 199. p.

Rabinranáth Tagore Magyarországon.

In: India magyar szemmel. Szerk. Bethlenfalvy Géza és Puskás Ildikó. Bp. 1987. 26–29. p.

Aspects of ritual plowing in India and its possible external affinities.

= *Mankind Quarterly*, 1986. 2. 193–200. p.

Mesés kincsekből fakadó szegénység.

= *Háttér*, 1986/87. 2. 30–32. p.

Szexualitás, vallásfilozófia, templomi művészet.

= *História*, 1987. 3. 9–11. p.

Rau, W.: Die Brennlense im alten Indien. Wiesbaden, 1983. Könyvismertetés.

= *Orientalische Literaturzeitung*, 1986. 6. 599–600. p.

Mylius, K.: Die vier edlen Wahrheiten. Leipzig, 1986. Könyvismertetés.

= *AOH*, 1986. 213–214. p.

Anacker, S.: Seven works of Vasubandhu. Delhi-Varanasi-Patna-Madras, 1984. Könyvismertetés.

= *AOH*, 1986. 346–347. p.

War Kasyapa ein Kulturgenius des Ackerbaues? Freie Universität, Institut für Indische Philologie und Kunstgeschichte, Berlin. 1987. jún. 1. Előadás.

Indologie in Ungarn. Freie Universität, Institut für Indische Philologie und Kunstgeschichte. Berlin. 1987. jún. 3. Előadás.

Opüt obrabotki dokumentov naucsnuh obscsesztv odnoszjascsiszsja k VAN. 1987. szept. 22. Moszkva. Szocialista országok akadémiai levéltárainak VII. konferenciája. Előadás.

Phonodokumentation als ein Hilfsmittel der Ergänzung des Schriftguts im Archiw der Ungarischen Akademie der Wissenschaften. Budapest, 1987. jún. 11. MTA Levéltára, Nemzetközi hangarchiválási munkaértekezlet. Előadás.

Hinduizmus ma és holnap. Vallási hagyományok a kultúrák keresztútján c. konferencia. Budapest, 1987. máj. 22. Előadás.

14. A KÖNYVTÁRRÓL 1987-BEN MEGJELENT CIKKEK, UTALÁSOK, KIADVÁNYISMERTETÉSEK

Braun Tibor–Rózsa György–Telcs András: A doktori disszertációk mint a szakirodalmi információ kihasználatlan tartaléka. Az MTA Könyvtára CD-ROM-szolgáltatásai a Dissertation Abstracts Ondisk alapján.

= TMT, 1987. 12. 575–579.p.

Kovács Mária: Áttérés az új szabványokra az MTA Könyvtárban.

= Könyvtári Figyelő, 1986. 6. 588–594.p.

Rózsa György: Számítógép-rendszer a könyvtárban.

= Közalkalmazott, 1987. máj. 7.p.

Rózsa György: Gondolatok egy könyvtárról.

= Figyelő, 1987. máj. 14. 6.p.

Rózsa György: Az információs politika iránti igény és megvalósulásának korlátai Magyarországon.

= TMT, 1987. 8. 363–365.p.

Rozsondai Marianne: Schweizerische Einbände in der Bibliothek der Ungarischen Akademie der Wissenschaften.

= Gutenberg Jahrbuch, 1987. 306–312.p.

F. Csanak Dóra: Írói hagyatékok az Akadémiai Könyvtár Kézirattárában.

= Írás és könyv. A Magyar Bibliofil Társaság Évkönyve. I. Bp. 1987. M. Bibliofil Társ. 22–31.p.

Sebestyén György: Francia-magyar bibliológiai kollokvium.

= TMT, 1987. 10. 491–492.p.

Tripolszky László: Közgyűjteményeink mérlege. Kiállítás a múlt év kiemelkedő szerzeményeiről.

= Népszabadság, 1987. ápr. 28. 7.p.

Wagner Ferenc: Széchenyi és Duponceanu levélváltása. A magyar-amerikai akadémiai kapcsolatok születése.

= Magyar Nemzet, 1987. dec. 24. 12.p.

Magyar tudományos folyóiratok a nemzetközi ranglétrán.

= Impulzus, 1987. jan. 24. 42.p.

Országos információs hálózat létesül.

= Népszabadság, Magyar Nemzet, 1987. máj. 21.

Műszerközpontok létesítéséről.

= Népszabadság, Magyar Nemzet, Magyar Hírlap, 1987. ápr. 15.

Futaky István: A 250 éves göttingai egyetem és Magyarország.

= Magyar Nemzet, 1987. febr. 2.

Hanthy Kinga: Folytatják az Életrajzi Lexikont.

= Magyar Nemzet, 1987. febr. 28. 9.p.

Varannai Aurél: Batthyány Kázmér portréi a szabadságharc politikusairól.

= Magyar Nemzet, 1987. dec. 24. 17.p.

Sáfrán I.: Hazatérnek Batthyány Kázmér hamvai.

= Népszabadság, 1987. febr. 20.

Mátraházi Zsuzsa: A Ráth-villa múltja és jelene.

= Magyar Nemzet, 1987. máj. 18.

Hidvégi Máté: Lélekkönyvtár. Scheiber Sándor emlékezete.

= Élet és Irodalom, 1987. okt. 16. 10. p.

Pataki Béla Pál: Világjárásunk klasszikusa: Stein Aurél. Ősi ösvényeken Belső Ázsiában.

= Népszabadság, 1987. dec. 5. 11. p.

A régi magyar nyelvemlékek új kiadásban.

= Népszava, 1987. dec. 6.

Paczolay Gyula: A szabadságharc emigránsa, Duka Tivadar.

= Élet és Tudomány, 1987. márc. 13. 323–325. p.

Szilágyi Sándor: Bibó István levelesládájából.

= Valóság, 1987. 8. 22–40. p.

Fuzi László–Kőhegyi Mihály: Egy barátság története. (Németh László levelei Veres Péterhez.

= Új Forrás, 1987. 12. 53–72. p.

A lámpás ember. Beszélgetés Weszely Tibor marosvásárhelyi professzorral. Az interjút készítette Staar Gyula.

= Magyar Tudomány, 1987. 9. 725–732. p.

Kabdebo Tamás: Egy reformkori angol ügynök.

= Életünk, 1987. 7. 654–656. p.

Fried István: Jegyzetek a Halálfiak című regényhez.

= Dunatáj, 1987. 1. 45–54. p.

Kiadványismertetések

Sáfrán Györgyi: Arany János-gyűjtemény. Petőfi Sándor–Szendrey Júlia kéziratok. Bp. 1983. MTAK. 178 p.

Ism.: Kiss József = Hungarológiai Értesítő, 1985. 3–4. 164–165. p.

Rolla Margit: Kaffka Margit II. Út a révig... Bp. 1983. MTAK. 221 p.

Ism.: Kispéter András = Irodalomtörténet, 1985. 2. 525–528. p.

Alexa Károly = Hungarológiai Értesítő, 1985. 3–4. 161–162. p.

Csapodi Csaba: A budai királyi palotában 1686-ban talált kódexek és nyomtatott könyvek. Bp. 1984. MTAK. 112 p.

Ism.: Körmendy Kinga = Irodalomtörténeti Közlemények, 1986. 1–2. 200–201. p.

Náday Károly–Sáfrán Györgyi: Történeti kutatások Kufsteinban. Czuczor Gergely rabsága. Bp. 1984. MTAK. 312 p.

Ism.: Mázi Béla = Magyar Könyvszemle, 1987. 1. 69–70. p.

Ecsedi Báthory István meditációi. Sajtó alá rendezte Erdei Klára és Keveházi Katalin. Bp.–Szeged, 1984. MTAK–JATE. 312 p.

Ism.: Szabó András = Irodalomtörténeti Közlemények, 1985. 4–5. 584–585. p.

Csapodi Csaba: *Catalogus collectionis codicum latinorum et graecorum*. Bp. 1985. MTAK. 292 p.

Ism.: Poulle, Emmanuel = *Bibliothèque d'Humanisme et Renaissance*, 1987. 691–692. p.

Rózsa György: "Tudományok és művészségek szeretete..." Írások az MTA Könyvtáráról. Bp. 1986. MTAK. 166 p.

Ism.: Kónya Sándor = *Magyar Tudomány*, 1987.9. 739–740. p.

Futala Tibor = *TMT*, 1987.4. 182–183. p.

Szántó György Tibor = *Magyar Nemzet*, 1987. márc. 19. 6. p.

Kovács Dénes = *Népszabadság*, 1987. márc. 12. 8. p.

Gárdos Miklós = *Magyarország*, 1987. febr. 8. 23. p.

Új Könyvek, 1987.8. szám

Kabdebo, Thomas = *Focus*, 1987.3. 34. p.

Frodl, Hermann = *Biblos*, 1987.3. 227–228. p.

Sebestyén György = *Revue de Bibliologie*, 1987. No.26. 89. p.

Zelinková, Eva = *Čítatel'*, 1987.10. 383. p.

Bujdosó Ernő: *Bibliometria és tudománymetria*. Bp. 1986. MTAK–KMK. 217 p.

Ism.: Vinkler Péter = *Magyar Tudomány*, 1987.9. 740–741. p.

Simon Róbert: *Ignác Goldziher*. Bp.–Leiden, 1986. MTAK–Brill. 457 p.

Ism.: Raj Tamás = *Magyar Nemzet*, 1987. márc. 26. 6. p.

Huszár Gál: *A keresztyéni gyülekezetben való isteni dicséretes és imádságok*. Bp. 1986. MTAK. 1052 p.

Ism.: Új Könyvek, 1987.26. szám.

Staud Géza: *A magyarországi jezsuita iskolai színjátékok forrásai*. 2.köt. Bp. 1986. MTAK. 496 p.

Ism.: Új Könyvek, 1987.2. szám

Staud Géza: *A magyarországi jezsuita iskolai színjátékok forrásai*. 1–2.köt. Bp. 1984, 1986. MTAK. 504, 496 p.

Ism.: Kilián István = *Magyar Könyvszemle*, 1987.3. 241–244. p.

Varga András: *Magyarországi magánkönyvtárak*. I. Bp. 1986. MTAK. 259 p.

Ism.: Szabó András = *Magyar Könyvszemle*, 1987.3. 239–240. p.

Fráter Jánosné: *A Magyar Tudományos Akadémia könyvtárosai 1831–1949*. Bp. 1987. MTAK. 155 p.

Ism.: *Magyarország*, 1987. nov. 27.

Futaky István–Kristin Schwamm: *A Göttingische Gelehrte Anzeigen Magyarországra vonatkozó közleményei 1739–1839*. Bp. 1987. MTAK. 309 p.

Ism.: Új Könyvek, 1987.23. szám

IV. POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI SZERVEK MUNKÁJA

MSZMP

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára 17 fős MSZMP alapszervezete szervezetileg változatlanul az MTA Központi Hivatal kereteibe tartozó három alapszervezet egyike.

A párttitkár vagy a vezetőség egy tagja rendszeresen részt vesz a könyvtári igazgatósági értekezleteken, így közvetlen tájékoztatást kap a könyvtár legfontosabb teendőiről. A vezetőség folyamatos konzultációt folytat az SZB titkárral is. A KISZ tevékenysége a tagok kiválása miatt gyakorlatilag megszűnt a Könyvtárban.

A politikai feladatok elvégzése mellett az alapszervezet tagsága többször kapott tájékoztatót a legfontosabb helyi feladatokról, pl. könyvtári rekonstrukció, könyvtárgépesítés előkészítése.

Szakszervezet

A Szakszervezeti Bizottság az elmúlt évben az egyre nehezedő körülmények között a Könyvtár vezetésével egyetértésben arra törekedett, hogy a dolgozók életszínvonalának csökkenését a lehetőségekhez képest fékezze, és az érdekvédelemmel kapcsolatos feladatoknak eleget tegyen. Ennek érdekében többek között a főigazgató a szakszervezet rendelkezésére bocsátott 600.000 Ft-ot a nyereségrészesedési alapból, amit üdülési segélyként, szociális szempontok szerint, a bizalmiak véleménye alapján a Könyvtár dolgozói és nyugdíjasai között szétosztott.

A Szakszervezeti Bizottság képviselője a kialakult gyakorlat szerint részt vett a hetenként tartott igazgatósági és a havonkénti osztályvezetői értekezleteken.

A szokásos rutin feladatokat a Szakszervezeti Bizottság rendszeresen végezte, a bizalmiakat minden problémáról tájékoztatta és véleményüket kamatoztatta. Így alakította ki az 1988. évtől kezdődő tagdíjfizetés új rendszerét is.

Az üdüléssel kapcsolatos problémák nem változtak számottevően. Ősszel két alkalommal igen sikeres kirándulást szervezett az Őrségbe.

A nőnap megemlékezést és a hagyományos Télapó ünnepséget ebben az évben is megrendezte a szakszervezet.

V. ATTEKINTÉS ÉS ÉRTÉKELES AZ 1987. ÉVI TEVÉKENYSÉGRŐL ÉS AZ 1988. ÉVI PROGRAM

A Könyvtár a tárgyévben is rendeltetésszerű gyűjteményi és tájékoztató funkciói ellátása mellett legjelentősebb feladatként a rekonstrukciót kezelte. Amint azt az 1987. évi beszámoló összefoglalójában jeleztük az átadás 1988. áprilisi határidejéről most már tényként számolhatunk be erről. Az átadás ill. a műszaki átvétel határideje ugyanis *1988. április 30-a* és ma már a könyvtáratadás terminusáról is szólhatunk. Előreláthatólag az új épület felavatása *1988. november 3-án* lesz, annak a napnak a felidézésével, amikor Széchenyi István 1825-ben megtette felajánlását a Magyar Tudós Társaság megalakítására. Annak érdekében, hogy ezek a terminusok tarthatók legyenek, mind az Akadémia vezetése, mind a Könyvtár, mind pedig a rekonstrukcióban részt vevő vállalatok koncentrált erőfeszítésre volt és van szükség.

A Könyvtár rendeltetésszerű működése nagyjában az előző év színvonalán mozgott, figyelemreméltó azonban az olvasóforgalom némi csökkenése. Ez nem a különgyűjteményekre vonatkozik, mint inkább a központi olvasószolgálatra. Erre azért szükséges figyelni, mivel ez egy kedvezőtlen tendencia megnyilvánulásának tűnik. Alighanem arról van szó, hogy az Akadémiai Könyvtár használói is kevesebbet tudnak foglalkozni választott hivatásukkal és a gazdasági nehézségek más irányú elfoglaltság felé irányítják őket.

A Könyvtár az általános költségvetési nehézségek ellenére is úgyszólván számottevő csökkenés nélkül tudta biztosítani a kutatás számára a nélkülözhetetlen külföldi könyv- és folyóirat-irodalmat. A Könyvtár nyereségrészesedésének egy részét is kénytelen volt erre fordítani. Annak ellenére, hogy az Akadémia vezetése mentesítette a Könyvtárat az Akadémiát sújtó 15 %-os költségvetési csökkentéstől 1988-ra, a külföldi irodalom drágulása és a forint értékének romlása előreláthatólag mintegy 3 millió forint hiánnyal fog járni. Ennek veszélyére a Könyvtár felhívta az Akadémia vezetésének figyelmét és szorgalmazza legalább az 1987. évi beszerzési szint fenntartását.

A tárgyévben a Könyvtár megtette a szükséges lépéseket az előző év beszámolójában már előrevetített CD-ROM szolgáltatások bevezetésére. A tárgyév második felében a CD-ROM szolgáltatások megkezdődtek, az ehhez szükséges technikai felszerelések rendelkezésre állnak és az üzemszerű munka iránt jelentős az érdeklődés, mindenekeelőtt a Dissertation Abstracts az, amire számos rendelés érkezett be már eddig. Ugyancsak beindult a CD-ROM keresés reference célokkal a központi olvasószolgálatban.*

Az új könyvtáráépületben alkalmazandó számítógépes szolgáltatásokra történő felkészülés érdekében a Könyvtárban megalakult a főigazgató közvetlen irányításával a könyvtárgépesítési csoport. Ez a csoport tanfolyamokon vezeti be a Könyvtár munkatársait a korszerű információtechnológiába és szervezi az átfogó könyvtárgépesítés megalapozását.

A Könyvtár további költségvetésen kívüli forrásokhoz jut különböző pályázatok útján, így például 1 millió 600 ezer forintot nyert el az OMFB által meghirdetett infrastruktúra fejlesztési pályázatból, az MTA főtitkára is jelentős összeggel támogatja az OTKA pályázatokot elnyert kutatók CD-ROM szolgáltatásainak fedezését.

* Braun T., Rózsa Gy., Telcs A.: CD-ROM ante portas. Az MTA Könyvtárának kapuja kitérve.
= Magyar Tudomány, 1988. 2.sz. 119–124.p.

1988 minden bizonnyal az új könyvtáráépület beindításának az éve, föl kell készülni mintegy 4 hónapig tartó áttelepülésre, ami a Könyvtár teljes munkatársi gárdájának fokozott erőfeszítését igényli. Hogy ez a fokozott erőfeszítés meg is valósuljon, a Könyvtár az 1987. évi nyereségrészesedésének egy részét ennek ösztönzésére tartalékolja.

A rekonstrukció és a technológiai fejlesztés erőfeszítései mellett a Könyvtár rendeltetés-szerű működésének színvonalas ellátása mellett változatlan intenzitással látta el tudományos műhely voltából adódó funkcióit; munkatársainak tudományos munkája és a kiadványtevékenység intenzíven folyt.

Minden remény megvan arra, hogy a következő, 1988. évi beszámoló áttekintésében és az 1989. évi programban már az új épület adta lehetőségek kihasználásáról tudjunk beszámolni.

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

AIB	– Association Internationale de Bibliologie
ASCA	– Automatic Subject Citation Alert
BMEK	– Budapesti Műszaki Egyetem Könyvtára
BTA	– Bolgár Tudományos Akadémia
CD-ROM	– Compact Disc Read Only Memory
CNRS	– Centre National de la Recherche Scientifique
CsTA	– Csehszlovák Tudományos Akadémia
CsTA KK-TIK	– Csehszlovák Tudományos Akadémia Központi Könyvtára – Tudományos Információs Központja
ECSSID	– European Cooperation in Social Science Information and Documentation
FID	– International Federation of Information and Documentation
FSZEK	– Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár
HPI-HELIR	– Hírlap- és Postaszállítási Igazgatóság – Hírlapelőfizetési és Lapellátási Iroda
IAOL	– International Association of Orientalist Librarians
IBSZEN	– Informacionno-bibliotecsnaja Szisztéma po Esztesztvennum Naukam
IDICT	– Instituto de Documentation e Information Cientifica y Tecnica
IFLA	– International Federation of Libraries Association
II	– Informatikai Igazgatóság
INION	– Ínsztitut Naucsnoj Informacii po Obscsesztvennum Naukam
ISI	– Institute for Scientific Information
ISSN	– International Standard Serial Number
KFKK	– Külföldi Folyóiratok Központi Katalógusa
KKA	– Központi Kutatási Alap
KKKI	– Központi Kémiai Kutató Intézet
KMK	– Könyvtártudományi és Módszertani Központ
KNSZ	– Kijelölt Nemzeti Szerv
KSH KDSZ	– Központi Statisztikai Hivatal Könyvtár és Dokumentációs Szolgálat
METESZ	– Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége
MISZON	– Mezsdunarodnaja Informacionnaja Szisztéma po Obscsesztvennum Naukam
MISZON AIR	– MISZON Automatizált Információs Rendszer
MKE	– Magyar Könyvtárosok Egyesülete
MKEKK	– Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Központi Könyvtára
MKÖM	– Mikszáth Kálmán Összes Művei
MM	– Művelődési Minisztérium
MOTESZ	– Magyar Orvostudományi Társaságok és Egyesületek Szövetsége
NPA	– Nemzeti Periodika Adatbázis
MSZH	– Magyar Szabványügyi Hivatal
NTMIK	– Nemzetközi Tudományos-Műszaki Információs Központ
NTMIR	– Nemzetközi Tudományos-Műszaki Információs Rendszer
OKT	– Országos Könyvtárügyi Tanács

OMIKK	– Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár
OÖT	– Országos Ösztöndíjas Tanács
OPAKFI	– Optikai, Akusztikai és Filmtechnikai Egyesület
OPKM	– Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum
OSZK	– Országos Széchényi Könyvtár
OTKA	– Országos Tudományos Kutatási Alap
RKK	– Regionális Kutatások Központja
RZS	– Referativnűj Zsurnal
SCI	– Science Citation Index
SDI	– Selective Dissemination of Information
SSCI	– Social Science Citation Index
SZBK	– Szegedi Biológiai Központ
SZUTA	– Szovjetunió Tudományos Akadémiája
SZTAKI	– Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézet
SWIDOC	– Social-Wetenschappelijk Informatie-en Documentatie-Centrum
TÁRKI	– Társadalomkutatási Informatikai Társulás
TIM	– Társadalomtudományi Információs Munkacsoport
TKB	– Társadalomtudományi Koordinációs Bizottság
TMB	– Tudományos Minősítő Bizottság
UNESCO	– United Nations Educational Scientific and Cultural Organization
VEIKI	– Villamosenergiaipari Kutató Intézet
WG	– Working Group
WIZ	– Wissenschaftliches Informationszentrum

Felelős kiadó: az MTA Könyvtárának főigazgatója

Alak: B/5 Terjedelem: 7,2 ív

Megjelenés: 1988 – Példányszám: 120

Készült az MTA Könyvtára házi sokszorosító részlegében

